Huszadik évfolyam. 297. szám. Kolozsvár, péntek, deczember 29. 1899.

Szerkesztői iroda:
Belmagyar-utcza végén (Máriaffy-ház), a hová a lap szellemi részét megillető közlemények czimzendők.

Az „Ellenzék“ előfizetési dija:
Egész évre . . 16 forint. | Negyedévre . . 4 forint.
Félévre . . . 8 forint. | Egy hóra . . 1 frt 50 kr.

Egyes szám ára 5 krajczár.
Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és ünnepnapokat.
Kéziratok nem adatnak vissza.

ELLENZÉK.

POLITIKAI ÉS TÁRSADALMI NAPILAP.

Kiadó-hivatal:
Kolozsvárt, Belközép-utcza 33-ik szám.
Egy négyszög czentiméternyi tér ára 4 krajczár. Gyárosok, kereskedők és iparosok árkedvezményben részesülnek.
Reklám sora **1 forint.**
Bélyeg-illeték minden hirdetés után **30 kr.**

Hivatalos közlemények sora **5 forint.**
Nyilttéri czikkek garmond sora után **30 kr.** fizetendő.

Olvasóinkhoz!

Az **„Ellenzék“** a bekövetkezendő uj évben

huszonegyedik

évfolyamába lép.

Előfizetőinknek, lapunk barátainak *szükségtelen programmot adnunk.*

A hátunk mögött maradt **husz esztendö** tanuságot teszen arról a küzdelemről, melyet Magyarország és a magyar nemzet szabadsága és függetlensége érdekében folytattunk.

Egy igéretet azonban teszünk — hogy a

hazai ipar és termelés

érdekében, a lapunk által kezdeményezett *akcziót* lankadatlan buzgalommal és teljes erőnkből folytatjuk mindaddig, mig az ige testté válik.

Hisszük, hogy a nagy közönség, mely az **„Ellenzék“**-et *husz évi pályafutása alatt,* mindig a legnagyobb készséggel támogatta, azt jövőre sem fogja megvonni töle.

Előfizetési feltételeink:

Egész évre . . . . 16 frt
Egy félévre . . . . 8 frt
Egy negyed évre . 4 frt
Egy hóra . . . . . 1 frt 50 kr.

Elö lehet fizetni *bármely naptól* kezdve.

Epochális törvényalkotás.

Kolozsvár, decz. 29.

Magyarország az uj századot egy hatalmas törvényalkotással nyitja meg.

1900 év január első napján lép ugyanis életbe az uj *bünvádi perrendtartás,* mely a magyar jogszolgáltatás terén kétségkivül korszakalkotó reformot képvisel.

A jogszolgáltatási szervezet valamennyi ágazatában már régtől fogva folytatják az előkészületeket, hogy a törvény által meghatározott időpontban ezt a nevezetes reformmüvet a gyakorlati életbe átvezessék.

Az igazságügyi-kormány annak idején megtette a szükséges előintézkedéseket, s a különböző foku biróságok már berendezkedtek arra, hogy az uj perrend gyakorlati alkalmazása minden fennakadás nélkül megtörténhessék.

Kétségtelen dolog, hogy kezdetben sok nehézséggel kell a biróságoknak megküzdeniök, mert hiszen nem csak hogy az egész büntető igazság szolgáltatást gyökeresen megváltoztatja az életbe lépö uj törvény, hanem meröben uj büntetőjogi elvek és itélkezési módok alkalmazásáról lévén szó, az eddig egészen más módszereket követő jogszolgáltatásról van itt szó, a melynek különösen gyakorlati alkalmazása ugyancsak erős próbára fogja tenni legalább az első időben a jogszolgáltató közegek képességeit és gyakorlati jártasságukat.

De hát ez minden ilyen nagyobb jogreform alkalmazásánál igy szokott lenni, s ha a kezdet nehézségeivel való küzdés idején talán szenvedni is fog sok egyéni, vagy az igazság általános érdeke, mindazonáltal csak örömmel kell üdvözölnünk most életbeléptete dö reform müvet, melynek gyakorlati megvalósitásával Magyarország ismét egy nagy lépéssel halad elöre ez általános czivilizáczió, s különösen a jogfejlődés utján.

Az 1896. évi 33-ik és az ezt kiegészitö 1897-ik évi 33-ik törvényczikk, előbbi a bünvádi perrendtartásról, utóbbi az esküdtbiróságokról az a két törvényalkotás, a melynek gyakorlati végrehajtását az uj év első napján kezdik meg.

Gyakorlati és elméleti jogászok között már nagy idő óta élénk vita tárgyát képezi az a kérdés, hogy valjon bünügyekben a törvény holt betüi nyomán itélkező rendes biróságok avagy a független és szabad polgárokból szervezett esküdtbiróságok alkalmasabbak-e arra, hogy felderitsék az Igazságot és helyreállitsák az esetenként megbontott jogrendet.

A legtöbb müvelt nemzet törvényhozása már rég eldöntötte a vitát azzal, hogy a független és szabad polgárok *lelkiismeretére* bizta annak eldöntését, hogy adott esetekben szenvedett e sérelmet valamely egyéni érdek, valamely vagyoni vagy testi biztosság, s ez általi megsértetett-é az általános jogrend?

És azok a tapasztalatok, melyeket a nálunk most életbelépő bünvádi perrendnek alkalmazása folyamán az illetö nemzetek maguknak megszereztek, tényleg azt bizonyitja, hogy a polgárok élő lelkiismerete ily ügyekben is biztosabban itél, mint a törvény holt betüi szerint eljáró, s ugyszólva kötött kézzel dolgozó hivatásos jogszolgáltatási közegek.

Ennek a tételnek az igazságát belátta a magyar jogászvilág is és egyetemesen örömmel üdvözölte az uj reformot, mint a mely hivatva van arra, hogy büntető jogszolgáltatásunkat igazabb alapokra fektesse s elejét vegye sok olyan igazságtalanságnak, a melyek bizony az eddigi rendszer keretében nagyon is sürün tordultak elő.

Az eddig csak sajtóvétségekben itélkező magyar esküdtszékek már teljesen kiállották a tüzpróbát és bizonyságot tettek arról, hogy az eléjük kerülö perkérdésekben nem az egyéni rokonszenv vagy gyülölség vezette itéletük meghozatalánál, hanem az igazság pártatlan keresésének helyes ösztöne szólaltatta meg bennük a jogszolgáltatás funkczionáriussait.

Ezeknek az esküdtbiróságoknak a kezébe tehát nyugodtan teheti le az állam azt a nagy jogot, mely abban áll, hogy az egyetemes igazságnak megfelelöen osztassék ki a büntetés a büncselekmény elkövetöi között és védelmeztessék meg ez uton a polgárok joga és érdeke s oltalom nyujtassék az ártatlanságnak.

Hogy a most életbe lépö büntető perrendtartás mennyiben fog az azt létrehozó nagy ideának megfelelni, természetesen a gyakorlati alkalmazása fogja kimutatni, s mi reméljük, hogy bár némely helyen tán nem fog az értelmiség megkivánt fokán álló esküdtekből alakulni meg az esküdtbiróság s a fennforgó konkrét esetek jogi elbirálása éppen e miatt ném mindenik esküdtszéknél fog sikerülni, ennek daczára éppen a müveltebb államok e nemü jogrendszere által teremtett helyzet tanulságai nyomán csak örömmel kell üdvözölnünk ezt a korszakos reformot most, a mikor annak gyakorlati alkalmazásától csak nehány rövid nap választ el.

Üdvözöljük az uj reformot főképpen azért, mert a helyes alapokra fektetett modern kriminál-politika elvek legfőbbjeit: a nyilvánosságot, szóbeliséget és közvetlenséget a büntető jogszolgáltatás minden vonalán kifejezésre juttatja.

A régi nyomozó eljárás helyén felépiti a *vádrendszert,* a mi nem csak szakitás a multtal, hanem szerencsés kivezető ut a modern büntetöjogi elvek alkalmazásához, a mi egyben az igazság régi s mindenkorig következetesen mellőzött alapkövetelménye.

Behozza a teljes *nyilvánosságot,* a mi az igazság kideritésének szintén hatalmas eszköze.

Utat nyit a *közvetlenség* elvének, hogy az itélkező forumok saját maguk közvetlen szerzett benyomások, nem pedig holt betük és poros aktacsomagokból legyenek kénytelenek kihámozni az igazságot, a mi a régi rendszer keretében bizony nem mindig sikerült.

E három kriminál politikai elvnek az uj bünvádi rendszerben való bevétele és hozzá még a polgárok elvlelkiismeretének birói hatalmá való fokozása kétségtelenül nagy haladást képez a magyar jogfejlődés terén, s a magyar jogélet egészséges kifejlődésének hatalmas lökést van hivatva adni ez a sokat sürgetett s a haladó idök szelleme által rég megérlelt reform, melylyel Magyarország egy müvelt nemzethez méltóan lép be abba az uj századba, mely e reform képében a magyar büntető jogszolgáltatásnak igazabb alakját fogja megrajzolni, s egyben a jogéletben is diadalmaskodó humanizmus térfoglalását is dokumentálja.

Politikai hir.

A lajstrom-rendszer. Plósz Sándor dr. igazságügyminiszter értekezletet tartott a budapesti járásbiróságok vezetőivel a lajstrom-rendszer ügyében. Ugyanis a lajstrom-rendszer ellen több kifogást emeltek. Az értekezletet megelőzőleg abban történt a megállapodás, hogy maga a lajstrom-rendszer elvben fentartandó, a mennyiben azonban revizióra szorul, a szükséges javitásokat megejtik. A mai konferenczián beható megbeszéllés alapján kiderült, hogy a fölpanaszolt inkonveniencziák legtöbbjét a gyakorlat elsimitotta s ennek folytán ez idő szerint ujabb intézkedés szüksége nem forog fenn.

Ugron Gábor beszéde.

Bécs, decz. 28.

Ugron Gábornak a delegáczióban tartott beszéde itt nagy feltünést keltett. A legtöbb bécsi lap magasabb szempontokból foglalkozik a beszéddel, a „Vaterland“ pedig vezérczikkben méltatja Ugron beszédének nagy jelentőségét.

Első izben történt magyar részről — igy szól a lap — hogy nem tisztán ellenzéki, hanem mély és erős kritika hangzott el a monarchia egész szituácziója felől és annak állásáról a hármas-szövetségben. Hogy Ugron, mint a kiegyezés ellenzője nem viseltetik bizalommal a közös kormány iránt, az természetes, hanem az a mód, a hogy Ugron ezt a bizalmatlanságot indokolta, magasan kiemelkedett minden pártszempont felett és oly hatásos kritikája volt ez politikánknak, hogy nagy feltünést fog kelteni. Érthető, de nem várt visszhangja volt ez a beszéd mindazoknak, a miket Goluchovski expozéjában vagy elhallgatott, vagy el nem mondott, de egyszersmind visszhangja volt a német birodalom tanácsában elmondott beszédeknek és éles elitélése annak a sajátságos hallgatásnak, a melyet az osztrák kormány tanusitott a „Los von Rom“ s a buzavirág viselésével szemben.

Az, a mit Ugron a hármasszövetség hiányáról, a mi hátrányunkról és mások előnyéről, a német közgazdasági politikáról, az az aggodalma, a mit Németországnak Anglia és Amerikához való közeledésről mondott: mindez nemcsak ott fog nagy érdeklődést kelteni, a hol azt hitték, hogy mi már egész rezignáczióval iszaposodtunk el a hármasszövetségben.

Ugron beszéde nem maradt hatás nélkül, daczára, hogy a közös miniszterek alig értették. Lehet, hogy a miniszterek hallgatása abban a fáradságban keresendő, a melyre a közös kormány a folytonos osztrák krizis következtében kárhoztatva van.

Azonban akár válaszol a kormány, akár nem, le is szavazhatták, Ugron mégis meg lehet elégedve avval a hatással, a mit elért. Hogy Goluchovski és Bülow meg lesznek-e elégedve e beszéddel, azt hiszszük — ugymond a lap — ez Ugront legkevésbbé sem érdekli.

A delegácziók.

A magyar delegáczió tárgyalásai.

Bécs, decz. 28.

A közös ügyek tárgyalására kiküldött magyar országos bizottság tárgyalásait nyomban ujesztendő után ismét felveszi, a mikor a közös költségvetésnek még le nem tárgyalt részét fogja elintézni.

Legközelebb a tengerészeti albizottság tartja ülését, a melynek tárgyait már 1900. január 2-ára, délelőtt 10 órára egybehivta Pallavicini Ede őrgróf, a tengerészeti albizottság elnöke. A tengerészeti albizottság előadója — ugy, mint eddig is minden évben — ezuttal is Teleki Sándor gróf lesz.

A jövő év első napjaiban tartja a hadügyi albizottság is a maga üléseit.

A magyar delegáczió plenáris ülései pedig valószinüleg már *1900. január 8-án fognak kezdődni.*

Az egyeztető albizottság ülése.

Az egyeztető hetes albizottság, a melynak tagjai Szilágyi Dezső, Münnich Aurél,

AZ „ELLENZÉK“ TÁRCZÁJA.

1899. Deczember 29.

A XIX. század élete.

E czim alatt az Alkotmány karácsonyi számában egy igen érdekes összeállitás jelent meg, mely felöleli a most letünő századnak politikai, kulturális, gazdasági történetét, nevezetesebb emoczióit, az ujabb vivmányokat, a köz és társadalmi élet nyilvánulásait stb.

Az érdekes összeállitásból közöljük a következőket:

Maggarország története.

1805—1815-ig a napoleoni háboruk lezajlása.

1809. A Szávány-tuli részek és Fiume visszacsatolása.

1825. Az 1825—27-iki fontos országgyülés megnyitása (Nagy Pál és a nyelvkérdés).

1828. A czéhszabályok eltörlése.

1830. Széchényi Hitel-ének megjelenése.

1832—36. A nevezetes országgyülés összeülése.

1835. A horváth függetlenségi törekvések kezdete.

1836. A Kelet Népe megjelenése.

1843—44. országgyülés. A nyelvkérdés, vallási viták, urberiség, jobbágyság, hivatalviselés ügyének tárgyalása.

1844. A hivatalviselési képesség kimondása.

1846. József nádor halála.

1847. István föherczegnek nádorrá választása.

1848. márcz. 15. A pesti utczai tüntetés; a Talpra magyar s mit kiván a magyar nemzet? A szabad sajtó első terméke.

1848. márcz. 18. Az ősiség eltörlése, a közteherviselés kimondása, a jobbágyság megszüntetése.

1848. ápr. 7-én. Az első független felelős magyar miniszterium kinevezése.

1848. ápr. 31-én. Erdély uniójának, a sajtó- és vallásszabadságnak törvénybe iktatása.

1848. jul. 11-én. A szerb lázadás kitörése.

1848. szept. 25-én. Jellassich betörése. A szabadságharcz kezdete (Pákozd, Ozora, Schwechát, Branyitzkó, Kápolna, Szolnok.)

1848. decz. 2. Ferencz József trónra lépése.

1848. decz. 16. Windischgrätz betörése.

1849. ápr. 14. A debreczeni függetlenségi nyilatkozat. Ujabb csaták (Isaszegh, Vácz, Nagy-Sarló, Komárom, Piski).

1849. aug. 12. A világosi fegyverletétel.

1849. okt. 6. Az aradi vértanuk kivégzése.

1850. A provisorium kihirdetése.

1852. A király első körutja Magyarországon.

1853. A difinitivum kihirdetése.

1857. A magyar papság és a konzervativ főurak tanácskozása és egy peticzió beyujtása az alkotmány visszaállitása érdekeben.

1859. szept. 2. A protestánsok ügyében kiadott nyilt pátens.

1860. okt. 20. A császári ugynevezett „októberi diploma“ megjelenése, a mely Magyarországot az 1847-iki határaiba helyezi vissza.

1860. decz. 18. Az összehivott esztergomi értekezlet összeülése egy ideiglenes szabályzat kidolgozására.

1861. febr. 11. A gyulafehérvári konferenczia.

1861. febr. 26. A februári császári pátens, mely az összbirodalom összes népeit meghivja a birodalmi gyülésbe.

1861. ápril. 6. A magyar országgyülés megnyitása. Deák Ferencz hires felirati beszéde. A határozati és felirati vita.

1861. nov. 4. Az erdélyi országgyülés ülésezése.

1863. Az erdélyi szászok követei elfoglalják helyüket a bécsi birodalmi gyülésen.

1866. Deák Ferencz husvéti czikke.

1867. A kiegyezés megkötése Ausztriával.

1868. A nemzetiségi törvény, népnevelési, tanügyi reformok.

1867. jun. 8. Ferencz József király megkoronázása.

1868. Magyarország és Erdély végleges egyesitése.

1871. A honvédség felállitása.

1872. Buda és Pest egyesitése.

1875. Tisza Kálmán fuziója a Deák-párttal és miniszterelnöksége.

1878. Bosznia és Herczegovina megszállása.

1885. A főrendiház reformja.

1886. A népfölkelés szervezése.

1889. A véderő-vita, a Janszky és Hentzi féle tüntetések.

1890. Tisza Kálmán lemondása a miniszterelnökségről.

1890. febr. 24. Csáky Albin gróf elkeresztelési rendeletét kibontja.

1894—95. Az egyházpolitikai viták.

1894. Első nagy országos katholikus gyülés.

1894. A polgári házasság, az állami anyakönyvekről és a gyermekek vallásáról szóló törvények.

1895. A szabad vallásgyakorlatról s a zsidók teljes emanczipáczióljáról szóló törvények.

1895. jan. 28-án a néppárt alakuló konferencziája Budapesten.

1895. decz. 10. Wekerle Sándor miniszterelnök a képviselőházban bejelenti az egyházpolitikai törvények szentesitését.

1896. A Bánffy miniszterelnök által vezetett kegyetlen s törvénytelen orsz. választások.

1898. aug. 11. Bánffy Dezső miniszterelnök ischli klauzulája a kiegyezésre vonatkozólag.

1898. szept. 30. A nagy parlamenti obstrukczió kezdete.

1898. nov. 31. A Hentzi-botrányból kifolyólag nagy éjjeli ülés a képviselőházban.

1899. febr. 25. A Széll-kormány kinevezése. Márczius első napjaiban a nemzetipárt fuziója a szabadelvü párttal.

Nevezetesebb események Magyarországon.

1802. Széchenyi Ferencz gróf megalapitja a Nemzeti Muzeumot.

1806. Kulcsár István meginditja a „Hazai Tudósitások“-at az első magyar hirlapot.

1811. A nagy pénzügyi devalváczió.

1816. Nagy éhinség az egész országban.

1817. Arany János születése.

1822. Kisfaludi Károly meginditja az „Aurorát“.

1825. Széchényi István gróf megalapitja a Magyar Tudományos Akadémiát.

1825. A „Zalán futásá-“nak megjelenése.

1830. Katona József halála.

1831. A nagy kolera és a zempléni vérengző paraszt-lázadás.

1831. Kisfaludy Károly halála.

1833. A tiszaszabályozás megkezdése.

1836. A „Kisfaludy Társaság“ megalakulása.

1836. Berzsenyi Dániel halála.

1837. Az első lóvasut megnyitása Pozsony és Nagy-Szombat között.

1838. A Duna kiöntése, a pesti nagy árviz. Wesselényi Miklósnak és társainak müködése.

1839. Lovassy László, Wesselényi Miklós, Kossuth Lajos és társainak politikai pere,

1842. Az első iparkiállitás megnyitása.

1842. Dessewffy Aurél halála.

1847. József nádor halála.

1847. Arany „Toldy“-jának megjelenése.

1848. A Szent-István-Társulat megalakitása.

1849. Petőfi Sándor halála.

1849. Nagy kolera pusztitása.

1853. Garay János halála.

1853. febr. 18. Libényi János merénylete Ferencz József király ellen.

1854. ápr. 27-én. Ferencz József nőül veszi Erzsébet bajor herczegnőt.

1856. Az esztergomi bazilika fölszentelése.

1856. Ujabb kollera a krimi háboru után.

1860. Széchényi István halala.

1860. Az „Idők Tanuja“ meginditása.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Miklós Ödön, Pulszky Ágost, Szerb György, gróf Teleki Sándor és Falk Miksa, délután két órakor megalakult.

A hetes-albizottság elnökévé Szilágyi Dezsőt, előadójává pedig Münnich Aurélt választotta meg és szivarszó mellett várta az osztrák delegáczió nunczium át, a melyben utóbbi tudomására hozza a magyar delegácziónak, hogy az indemnitás előterjesztéséhez hozzájárul.

Tallian báró, külügyminiszteri osztálytanácsos, a szomszéd urak házában várta az osztrák bizottság tanácskozásának végét, hogy az osztrák delegáczió üzenetét közvetitse a magyar hetes albizottságnak.

Ennek az albizottságnak hivatása ugyanis összeegyeztetni azt az előterjesztést a melyet egyrészről a magyar, másrészről az osztrák delegáczió elfogadtak. Az elfogadott előterjesztés azonosságának konstatálása után a felség elé terjesztik a két delegáczió határozatát, szentesités czéljából.

Az idő azonban telt és félháromra járt már az idő, a plenáris ülésnek megkellett volna már kezdődnie, de az osztrák nunczium nem érkezett még meg. Többen, akik az osztrák delegáczió üléséről jöttek, azt ujságolták, hogy odaát két órája beszél már Gregr és kivüle négy szónok van még előjegyezve, köztük Kramarz, a Reichsrath volt alelnöke, aki hires nagybeszédü szónok.

Igy hát semmi reménység nem lévén arra, hogy a nunciumot be lehessen várni, elhatároztatott az ülés felfüggesztése.

Ipartestületi hitelszövetkezet.

Kolozsvár, decz. 29.

A kolozsvári ipartestületi hitelszövetkezet, mely az országos központi hitelszövetkezet kötelékében alakul f. hó 26-ára lapunk utján is hirdetett alakuló közgyülését a végrehajtó-bizottság elhalasztotta. (A közgyülés mindenesetre még a jövő hó első felében külön meghivóval fog összehivatni.)

A közgyülés elhalasztását indokolja egyrészt, hogy az év végén össze torlodó munkahalmaz miatt, másrészt pedig a karácsonyi ünnepekre tekintettel a központból képviselet kiküldése lehetetlenné vált. A gyülés elhalasztása egyébként csak előnyére vállik a szövetkezetnek, a mennyiben *az üzleti részjegyek jegyzése örvendetes módon haladt.*

Eddig mintegy 500 részjegy jegyeztetett 130 tag által. Ez oly szám, mely — tekintettel, hogy a testületnek 1200 tagja van — arra enged következtetni, hogy a szövetkezeti részjegyek jegyzése rövid idő alatt el fogja érni az 1000 et.

A végrehajtó bizottság felhivja az iparos polgártársakat, különös tekintettel arra, miszerint az alakuló közgyülésen csak azok vehetnek részt, kik egy vagy több részjegyet jegyeztek s minden jegyzett részjegy után egy korona belépési dijat befizettek, hogy saját jól felfogott érdekükben jegyzés czéljából a testületi irodán, vagy pedig alólirott Akeszmann Albert, Szilágyi Lajos, Kerekes János, Pollák Samu uraknál jelentkezzenek.

Addig is, mig a már sajtó alatt levő alapszabályok kinyomatva és még az alakuló közgyülést megelőzőleg szétoszthatók lesznek, iparos társaink tájékoztatása végett ismertetjük azt a következőkben:

Egy vagy több részjegy jegyzése által a szövetkezet tagja lehet minden kolozsvári önálló iparos, vagy olyan ipari segéd-munkás, ki állandóan Kolozsvárt lakik, ipari alkalmazásban van és az alapszabályok szerinti követelményeknek megfelel.

Egy részjegy értéke 100 korona, a jegyzés dija 1 korona. A jegyzési dij előre fizetendő, a részjegy összeg pedig tetszés szerinti részletekben, de legalább heti 40 filléres részletben is törleszthető.

Ugy a szövetkezet közgyülésén, valamint minden a szövetkezet által nyujtandó előnyökben csupán szövetkezeti tagok vehetnek részt.

Egy vagy több részjegy jegyzése már a szövetkezeti jogok gyakorlására, illetve annak előnyeiben való résztvevésre jogosit.

A szövetkezet előnyei: tagjainak váltó vagy egyéb követeléseit felhajtás végett átvszi és leszámitolja.

Üzleti váltókat leszámitolja azokra előleget vagy kölcsönt ad, ingatlanra igen előnyös feltételek mellett törleszthető jelzálog kölcsönt ad.

Minden alapszabályok keretén belül megállapitható esetekben személyi hitelt nyujt kötlevélre kezesség mellett vagy más biztositékra.

Szakcsoportok által alakitott alkalmi vagy állandó jellegü termelő szövetkezeteket tárva és és pénzügyileg támogat stb.

Mindezek és még egyéb körülmények, melyeket az alapszabály megállapit, azt tanusitják, hogy ez egy oly intézmény, a mely valóban hivatva van, főleg a kisiparosoknak és családdal biró ipari munkásoknak sulyos helyzetén javitani, őket olcsó hitel nyujtása által vállalkozásuk keresztülvitelében elősegiteni takarékosságra pontosságra szoktatni.

Előre hát iparos polgártársak! Itt az alkalom, hogy *magunknak olyan intézményt teremtsünk meg*, a mely hivatva lesz a ma még oly sulyosan érzett terheinket elviselhetőbbé tenni, kinek ipari tevékenysége fokozására a segitő erőt az anyagi támogatást olcsó hitel nyujtásával szolgáltatni. Mert valljuk be, arra, hogy a hazai ipar fejlődésnek, virágzásnak induljon, az, hogy akár önálló vámterület, akár pedig bármiféle védvámos rendszer, vagy paragrafusokba öntött ipari törvények alkottassanak, elég eszközül nem szolgálhat. Magunk is kell, hogy párhuzamosan haladjunk saját szorgalmunk által önzetlen munkásságunkkal azon czél felé, mely édes hazánk boldoggá, nagygyá, hatalmassá fejlesztésében öszpontosul. Legyen hát jelszavunk: *Egyesült erővel!* A bizottság nevében:

Hevesi József.

Levél.*)

Csikszereda, decz. 24.

Csikvármegye törvényhatósága decz. 21-ikén tartott közgyülésén, csak egy fontosabb tárgy volt és ez Szolnok Doboka vármegye ismert átirata a képviselő választások ügyében.

A törvényhatóság helyeslléssel fogadta az átirat azon intentióját, hogy a törvényhatóság egyetemének s minden tagjának alkalom nyiljék a választási szabadság keretében — a figyelmen kivül nem hagyható helyi érdekek szempontjából is — a megye területén fekvő választó kerületek viszonyaival foglalkozni és azért is, hogy a választások tisztaságának, a képviselői állás tekintélyének megóvása érdekében erkölcsi kötelezettségéből a vármegye közönségének irányt adhasson: elvi megállapodásként Csik vármegye törvhatósági bizottsága kimondotta, miszerint a képviselő választásoknál, csak oly érdemes egyéneket támogat s ajánl jelöltekül, a kik körünkben élnek, itt gyökeresnek, vagy ide az érdemek oly kötelékeivel fűzvék, hogy teljesen idegeneknek nem tekinthetők; kimondotta továbbá azt is, hogy ezen megállapodását a vármegye közönségének tudomására hozza.

*) Tárgyhalmaz miatt késett.

Letartóztatott kolozsvári polgár.

Fränkel Sándor volt kolozsvári kereskedőt, ki a kőbányai serfőzdének volt képviselője s mindig élénk részt vett kereskedőink kulturális mozgalmaiban, mint értesülünk, Nagyváradon letartóztatták.

E kellemetlen ügyről, mely egy szorgalmas polgárt ért, a nagyváradi tudósitás igy szól:

Nagyvárad, decz. 29.

Egy szerencsétlen családapa szomoru sorsa kelt részvétet még a rendőrség körében is. Pedig ott, mindennap kaleidoszkopszerüen produkálja az élet a legkülönbözőbb büneseteket. De a Fränkl Sándor esete sajnálatot ébreszt bennök is. Fränkl Sándornak küldöttek valami előleget annak idején és ő késlekedett a leszámolással abban a reményben, hogy a megrendelt árut — jeget — még szállithatja. A türelmetlen megrendelők feljelentették Fränklt sikkasztásért. Erre ő azonnal megküldötte a pénzt. A feljelentést vissza vonták s Fränkl azt hitte, hogy ezzel az ügy rendben van. A Btkv. szerint azonban hivatalból üldözendő a sikkasztás és Fränkl ellen — tudtán kivül — tovább folyt az eljárás a kolozsvári ügyészségnél.

Fränkl időközben Budapestre költözött s mert az ügyészség nem tudta az idézvényt neki kézbesiteni, elrendelték a körözést. S a rendőrség karácsony második napján le is tartóztatta. Szegény Fränklnek első perczben fogalma sem volt, hogy miért tartóztatják le. Csak később döbbent meg, mikor közölték vele a okot. A szerencsétlent még tegnap átkisérték a kolozsvári ügyészséghez .Bizony szánalmat keltő csapása a sorsnak. Teljes jóhiszeműségből, legfölebb csak üzleti differenciákból eredő „könnyelmüség“ miatt sikkasztásért köröztetni és letartóztatni egy embert, a ki még csak a törvényszék által sincs sikkasztásért elitélve, szomoru dolog.

Ép főbb ideje, hogy az uj bünvádi eljárás életbe lépjen, mert annak s rendelkezései szerint nagyobb, sokkalta nagyobb a személybiztonság s nem lehet ilyen könnyen terhelteket — és még nem elitélteket! — személyes szabadságukban korlátolni.

Az eset részletei a következők:

Fränkl Sándor, ki jelenleg a kőbányai serfőzde részvénytársaság utazója, a mult télen Kolozsvárott lakott s ez alkalommal Nagyváradról a Hartman és Murai czég 300 forintot küldött neki, hogy azért a sétatéri tóról jeget szállitson.

Fränkl a pontos időre nem tudott jeget szállitani, azonban a pénzt sem küldötte vissza, abban a reményben, hogy még ismét lesz hideg és a megrendelt jeget képes lesz szállitani.

A „Hartman és Murai“ czég miután több felszólitására sem kapta vissza pénzét, bünügyi feljelentést tett Fränkl Sándor ellen, a 300 forint elsikkasztásával vádolva. Fränkl erre rögtön visszaküldötte a 300 forintot s a czég is visszavonta a bünügyi feljelentést.

A sikkasztás azonban hivatalból üldözendő büncselekmény lévén, a kolozsvári ügyészség a feljelentés visszavonása daczára tovább folytatta az eljárást.

Fränkl időközben Budapestre költözött és a kőbányai serfőzde részvény-társaság utazója lett.

A kolozsvári ügyészség a sikkasztás ügyében beidézte Fränklt, de az idézvényt neki kézbesiteni nem lehetett. Erre a kir. ügyész deczember 8-ikán elrendelte Fränkl Sándor körözését.

A körözvény megjelent a „Rendőri Lapok“-ban és a nagyváradi rendőrség tegnapelőtt le is tartóztatta.

Tegnap délelőtt kihallgatták.

Időközben megérkezik a kolozsvári rendőrség válasza:

„Fränkl átkisérendő!“

Pedig a nagyváradi rendőrség egy részletes sürgönyben ismertette a tényállást s ezek alapján — ugy hitték — már itt szabadlábra helyezhetik. Fränklt tegnap átkisérték. Ott kihallgatják és mert állandó lakása van Budapesten, szabadlábra helyezik. Hogy azután ezért a két napért ki kárpótolja és mivel a btkv. rideg §§-ainak áldozatát — azt bizony nehéz, nagyon nehéz volna megállapitani.

*

A kolozsvári kir. ügyészség, mint értesülünk Fränkelt kihallgatás után azonnal szabadon bocsátotta, s ő ma reggel el is utazott.

IRODALOM.

A Skorpió. Regény. A kik megszokták, hogy a kiváló franczia regényiró: Marczel Prévost regényeiben a boudoir-történetek érdekes, gyakran mystikus epizódjaival találkozzanak, azok meglepetve, de annál nagyobb elragadtatással fogják olvasni a most megjelent kötetet, mert ennek milleu-je nem a franczia előkelőségek társadalmi élete, hanem a kolostorok rideg fala, hol annyi a titokszerüség és a hol a levegő is fojtóbb, mint künn a derüs nagyvilágban. E mű, melynek czimlapja az imádkozó jezsuitával és a skorpió-szerü női fejjel mintegy betekintést enged a regényvilágba, Sachs és Polják könyvkereskedésében (Budapest, Andrássy-ut 37.) jelent meg és bár 17 ivre terjed ára csak 1 frt.

Pártoljuk a hazai ipart és termelést!

A kolozsvári kis és középkereskedők társulatától

a következő átiratot vettük:

Az „*Ellenzék*“ Tekintetes Szerkesztőségének

Helyben.

A midőn a legnagyobb örömmel üdvözöljük a hazai ipar felkarolása iránt meginditott lelkes mozgalmukért, egyben van szerencsénk társulatunk **kétszáz tagja** képviseletében béjelenteni csatlakozásunkat. Azon édes reményben, hogy hazafias missiójukban kifejtendő fáradságos munkáságukat, fényes siker koronázza.

Kolozsvár, 1899. december 27.

Hazafias tisztelettel

Havas Lázár, elnök. *Csokonai Vitéz Mihály*, titkár.

Előitélet.

Hegedüs Sándorné nagyérdekü czikkében frappáns példákat sorol fel arra, hogy a magyar ipar mennyivel fejlődöttebb és versenyképesebb, mint általában hiszik és hogy hány iparczikk van, a melyet megszokásból, közömbösségből, vagy jóhiszemü tájékozatlanságból külföldről veszünk, holott itthon magyar iparostól csak olyan jó minőségben, söt gyakran ugyanazt, mindenesetre olcsóbban megkaphatnók. Azok a példák, melyeket az előkelő irónő olyan szellemes és igaz kommentár kiséretében mondott el, nagyon széles körökben tettek mély és — szeretném remélni — maradandó hatást. Épen azért ebből a mostani alkalomból elmondok nehány esetet, amely az excellenciás asszony adatait érdekesen egészíti ki, s még jobban megvilágitja azt az igazságot, mely azokban az adatokban megszólal.

Nehány évvel ezelőtt történt, hogy gróf Eszterházy Antal magához hivatta Pozsonyba az öreg Kölbert, a hires budapesti kocsigyárost, s egy gyönyörü hintót mutatott neki, azzal, hogy nézze meg jól, aztán vegyen róla mintát, hogy ugyanoly hintót tudjon csinálni. A kocsit ugyanis Londonban vette a gróf és mint az angol ipar remekét mutatta be a magyar gyárosnak. Az öreg Kölber csak nézte a szép hintót, csak nézte, s igazán gyönyörködött benne.

— Ugy-e, pompás? — kérdezi a gróf.

— Szép, igazán szép.

— Hát rajzoltassa le magának és próbálja elkészitení.

— Majd csak elkészitem rajz nélkül is, méltóságos gróf ur.

— Azt már nem hiszem.

Erre a gyáros elmosolyodott, fölemelte a kocsi rudját és megmutatta rajta *a tulajdon czég feliratát.*

Az angol ipar remeke tehát magyar gyártmány volt. Kölberék az 1889-iki párisi kiállitásra készitették s onnan került Londonba, innen vissza a magyar mágnáshoz.

*

Ime egy másik eset, egy másik magyar mágnásról és egy másik magyar iparosról. A főur elmegy Pórfihoz, Bpesten, a váczi-utczába, megmutatja a kalapját és meghagyja a kereskedőnek, hogy ugyanolyat rendeljen Londonból, mert ez a kalap páratlan jó, ilyet csak az angolok csinálnak. A kereskedő elfogadja a megbizást és pontosan teljesiti. Nehány hét mulva megjelenik a főuri vevő és valóságos elragadtatással beszél az uj kalapjáról.

— Igazán nincs párja az angol kalapnak. Erre a kereskedő ötöl-halol, végre némi zavarral kérdezi:

— Csakugyan nagyon meg van a gróf ur elégedve?

— A lehető legtökéletesebben.

Erre a kereskedő töredelmesen bevallja, hogy az a kitünő kalap voltaképen nem Londonban, hanem *Budapesten készült* . . .

Az őszinteségnek nem várt hatása lett. A gróf éktelen haragra lobbant, csalást és egyéb ilyen dolgokat emlegetett, mivelhogy angol kalap helyett magyar készitményt sóztak rá. A kalap ugyan szép is volt, jó is volt, de magyar volt. Egy magyar mágnás fejét pedig csak angol kalap érintheti.

Ez a két eset is eléggé bizonyitja, mennyire félszeg az az előitélet, amely a magyar ipar térfoglalásának útját állja. Ennek az előitéletnek a leküzdése lesz egyik legfontosabb, de egyuttal tán legnehezebb feladata ami egyesületünk akcziójának.

Dr. Soltész Adolf.

Nyilatkozat.

Alólirtak ama hazafias, nagy horderejü mozgalomról, a mely a hazai ipar és termelés támogatása érdekében országszerte megindult, örömmel értesülvén, ahhoz való készséges csatlakozásunkat bejelentjük:

Kertész Elek ny. ref. lelk., Kolozsvár.
Lászlóczki Dániel mészáros, „
Focht Jakab fodrász, „
Laczhegyi Frigyes ny. kir. jbiró „
Laczhegyi Frigyesné „
Zsögön Béla m. kir. postatiszt „
Mayer József „ „
Finta Imre „ „
Darvas Lajos tanárjelölt, „
Biró Lajos „ „
Antalffy Endre „ „
Király Gáspár „ „
Szentiványi Albert „ „
Csüpei Tivadar „ „
Tomán Béla festő, „
Radó Bódog magán tisztv. „
Fekete Ferencz kereskedő, „
Bogdán István pékmester, „
Fekete István kádár, „

1864. Madách Imre halála.
1866. Czuczor Gergely halála.
1866. Seitovszky János primás halála.
1866. Kolera a porosz-osztrák háboru után.
1866. Nagy aszály pusztitása.
1866. Albrecht főherczeg Matild leánya megégetése.
1868. Tompa Mihály halála.
1871. Eötvös József báró halála.
1872. Ujabb nagy kolera a porosz-franczia háboru után.
1872. Ludovika Akadémia magnyitása.
1874, A magyar statisztikai hivatal létesitése.
1876. A Petőfi-Társaság megalakulása.
1876. Deák Ferencz halála.
1876. Európai statisztikai kongresszus Budapesten, melyen elhatározzák a tizéven kénti népszámlálást.
1878. Az osztrák nemzeti bank osztrák-magyar bankká lesz.
1879. A szegedi árviz.
1881. Arany János halála.
1882. A tisza-eszlári gyilkosság.
1883—84. A tisza-esslári rituális bünpör.
1883 márczius 29-én Majláth György országbiró meggyilkolása.
1888. Sennyey Pál báró halála.
1889. Andrássy Gyula gróf halála.
1891. Simor János primás halála.
1893. április 10. Merénylet Vaszary Kolos herczeg-primás ellen.
1894. Kossuth Lajos halála.
1895. László főherczeg tragikus halála.
1896. Magyarország ezeréves államfennállásának megünneplése.

Lauri.

A Hilary szerzőjétől.

Forditotta: **Amica.**

XVIII.

(Vége.) (30)

— Az ég oltalmazzon bennünket, mi a Gribsy fövényeken vagyunk.

Vad tolongás volt, sir Albert olyan volt mint egy őrült.

— Szentséges egek, kiáltá, kéjutazásra azért hoztem-e az embereket magammal, hogy a kabinjukba zárva a tengerbe haljanak?

Ő vele bajosabban lehetett elbánni, mint a szerencsétlen hajóval, mely a fövény torlatokban reménytelenül zátonyra ment, a sustorgó tenger átcsapott felette, és a száraz földtől egy mértföldnyi távolságra volt.

A menekülés reménytelennek látszott, ilyen hullámverődésben egy csolnak sem tudna megélni.

Mindegyre röppentyüket bocsátottunk fel, végre az egyik ember azt kiáltá — „egy mentő csolnak!“ Eszeveszetten ismételték e jó hirt egymásnak. Annyira biztosra vették, hogy meg fognak halni, hogy a menekülés gondolata megfosztotta őket a szokott nyugodtságuktól.

A mentő csolnak, a mentő csolnak. Az ég őrizze és oltalmazza a mentő csolnakot. Az emberek élete egy hajszálon függött.

Aggályos és zavarodott tekintettel nézték és várták. A csolnak mind közelebb közelebb jött. A benne levő emberek biztató kiáltása háborgó tenger vad hullámai felett is eljutott hozzánk.

Álmodtam — vagy a halál közeledése hozta azokat a különös alakokat elibém? Azon bátor emberek vezetője, a legbátrabb, legerősebb, legmagassabb és hatalmasabb közöttük, a ki csudálatos erejével még az elemeket is féken látszott tartani — vajjon ő valóban Hardross Erik volt? — A fölöttünk átcsapodó hullámokon keresztül fel ösmertem az ő arczát. Nem mondtam ki a nevét, de hallgatva és bámulattal néztem hősies cselekedeteit. Az ájult és megrémült asszonyokat ő vitte ki a zátonyra jutott hajóból. Őtet látva egész lelkemet irtózat töltötte el — veszteségemnek minden fájdalma és gyötrelme az én szép, fiatal, bámulatos Laurimnak — ki oly teljesen az ő hatalmában volt — az emléke megujult előttem.

Láttam és ösmertem embereket, akik őrületes erőfeszitéssel küzdöttek, hogy életüket megmentsék és eredménytelenül. Ösmertem másokat, kik keresték a halált és nem sikerült azt megtalálni. Én sóvárogtam utánna és az nem jött hozzám. Csendesen állottam aödélzeten mig a hullámok felettem vonultak el, de egy hullám sem vitt el magával. A mentő csolnak tele volt és még tizenketten voltak a hajón.

— Mi vissza jövünk! — kiáltotta a kapitány. Ne csüggedjenek, mi biztosan vissza térünk!

És a mentő csolnak a rettenetes hullámokon keresztül törve elment.

— Mindnyájan a vizbe halunk mielőtt visszajönnek, mondá egy matróz. A jakt tele van vizzel.

Mily hosszunak látszott az idő, mielőtt a mentő csolnak visszatért! A vihar ereje növekedett, a szél süvöltését és a hullámok őrületes verését borzasztó volt hallani.

— Emberek, gyorsan, ha drága az életük! Gyorsan, nincs vesztegetni való idő! kiáltá Hardross kapitány.

A kimerült matrózok a csolnakba léptek.

— Több nem tér! kiáltá a felügyelő. Ezekkel is bajosan tudunk partra szállani. A csolnak tul van terhelve. Hardross kapitány, jöjjön!

— Nincs senki a hajón? kiáltá a kapitány.

Ás ekkor az egyik matróz gyenge, fuldokló hangon kiáltá —

— Sir Gordon nincsen itten!

— Melyik Sir Gordon? menydörgötte a kapitány.

— Sir Ctanalpen Gordon, volt a válasz.

A következő pillanatban mi ketten, a kik gyülölettel és irigységgel váltunk el, az éj sötétségében, a bömbölő tengeren, a halál torkában, szemtül szembe állottunk egymással.

— Sir Gordon — kiáltá — ez ön?

— Kapitány ur, hagyjon ott a hol vagyok, válaszolám. Meguntam az életemet és annak a megmentését nem fogom megköszönni önnek. Hallottam, hogy az emberek mit mondtak. A mentő csolnakban csak egy embernek van helye, kettőnek nincsen. Menjen, foglalja el a helyét.

Hardross egy lépést hátrált.

— Egy szót mondjon Lauriról mielőtt elmegy — kiáltám — csak egy szót! Él-e és jól van-e?

— Ő él és szerencsétlen, — válaszolá a férje.

Sir Gordon, hallgasson ide. Ő soha egy pillanatig sem volt boldog, mióta — ön érti. Ön boldoggá tudja őtet tenni, mert Lauri önt szereti. Én nem tudom és szenvedését látni fáj. Ő érte megmentem az ön életét és elveszitem a magamát.

Mielőtt szólhattam volna a két erős karjával megfogott és a mentő csolnakba tett.

— Emberek, evezzetek, evezzetek ha életetek kedves! — kiáltá. Még visszajöhettek értem!

De, amint e szavakat mondta, tudta hogy azok nem voltak igazak. A jakt viz alatt lesz mielőtt a mentő csolnak a parthoz érkezik. Kiáltottam, ellentmondtam, de hangom a vizek zugásában és a szél üvöltésében elhalt. Őrültség volt azt gondolni, hogy az emberek vissza fogják vinni a csolnakot a hajó roncshoz, azért mert én kértem őket.

A parthoz érkeztünk, de ez időre teljesen visszanyertem eszemet. A nélkül, hogy egy szóra vagy tekintetre várakozzam, kértem az embereket, hogy menjenek vissza a roncshoz.

— Fiuk, a kapitányért tegyétek meg, — kiáltám — a kapitányért, aki mindnyájunkat megmentett. Ötszáz fontot osztok el köztetek, ha megmentitek!

Eveztek, mint óriások, dolgoztak, ahogy az emberek ritkán dolgoznak, de midőn a mentőcsolnak ahhoz a helyhez érkezett, hol a roncsot hagyták, a jacht nyomot sem hagyott maga után — nem semmit, csak a háborgó hullámok verését a koronként kibuvó hold gyenge világitása alatt.

Két órával későbben az egész hajótörést szenvedett társaság Gribsynek az első hoteljében és annak legdiszesebb szobájában, a vigan lobogó tüz mellett állottak, én is köztük voltam és elmondtam nekik, hogy a kapitány miképpen adta oda a saját életét az enyémért. Hősnek nevezték, de én inkább meghaltam volna, minthogy ez történjék.

Hajnalhasadtakor felkeltem, hogy a Hardross feleségét felkeressem és elmondjam neki, hogy ő miképpen halt meg. A tengertől némi távolságra fekvő kis villában találtam őt. Nem volt megváltozva, kivéve, hogy az évek halványan hagyták. Kivittem a kertbe a rózsák közzé és ott mondtam el neki történetemet. Elmondtam, hogy az a férfi, a ki megütötte a feleségét, a ki rosszul bánt vele, a ki az ő életét szerencsétlenné tette, egy hős halálával halt meg; a saját

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Ádám Sándor nyomdász, „
Polgári Sándor kovács, „
Albon Olimp kerekes, „
Barabás Béla nyomdász, „
Moldován Péter ácsmester, „
Elek Gyula közs. isk. igazg. „
Szabó Ferencz nyomdász, „
Fazakas János kömivesmester, „
Pap Mihály „
Kiss József nyomdász, „
Prezensky Károly czipész, „
Nagy István kőmüves, „
Mathuber Antal férfi szabó „
Maksay László czipész „
Kovács József szijgyártó „
Juhász János és neje keresk., „
Balogh Árpád hivatalnok, „
Horváth Kálmán kir. táblai biró, „
Horváth Kálmánné táblai bíróné, „
Özv. Benkó Ferenczné háztulajdonosné, „
Takaró Ferenczné, „
Kiss János asztalos, „

Előfizetőink figyelmébe.

A mult héten lapunk egyik számához az előfizetések megujitása czéljából postautalványokat mellékeltünk.

Felhivjuk t. előfizetőink szives figyelmét arra, hogy azokkal az **utalványokkal** csak a **folyó év végső napjáig** lehet pénzt föladni, mert **1900. január 1-től** már csak **korona-értékü utalványokkal** lehet az előfizetési dijjat megküldeni. Azért kérjük az előfizetési dijjakat lehetőleg **még ez évben** beküldeni.

MINDENFÉLE.

Kolozsvár, december 29.

Az év végén.

Lepereg az óra, eltelnek az évek;
Lassan morzsolódik, elkopik az élet.

Egy évvel közelebb hozzánk a sir széle,
A hol küzdésünknek eljön majd a vége....

Él az egyenlőség, igazság országa,
Mely a földi létben sántán, késve jára.

A hol egyforma lesz az embernek sorsa:
Akár bibor fedte, akár koldus rongya...

Oh azért nincs nékem egyéb óhajtásom,
Most, hogy a századot haldokolni látom:

Csak hogy a jövendő aképpen forduljon,
Hogy minden rab népnek bilincse lehulljon!

Mire nem sokáig kell még várni talán —
S akkor szabad leszesz, szabad te is hazám!

Kronlkás.

— **Uj büntető eljárás** a kolozsvári kir. törvényszéknél: Az uj büntető perrendtartásról és az esküdtbiróságokról szóló törvények életbeléptetése következtében figyelemmel a vonatkozó rendeletekre és a jövő 1900-ik évre a kolozsvári törvényszék elnöke a következő intézkedéseket tette:

1) Az esküdtbirósághoz, a melynek rendes ülésszakai január hó 2-ik, május hó 3-ik szeptember és november hó 2-ik hétfő napján fognak kezdődni — kijelöli rendes birákul Csiszér Károly és dr. Issekutz Gyula, helyettesekül Roinbóld Árthur és Pozsoni Antal kir. törvényszéki birákat, jegyzők: Grandpiere Emil és Héczey Lajos.

2) A vádtanács és felebbviteli tanács elnöki tisztét elnök magának tartotta fenn, helyettese lesz: Veress Jenő kir. itélőtáblai biró, a tanácsba rendes birául és előadóul beosztotta dr. Jékey Dániel törvényszéki birót, helyettesül Csiszér Károly törvényszéki birót, ülési jegyzőt esetenként fog kirendelni.

A vádtanács és felebbviteli tanács rendes üléseit hetenként 2-szer kedden és pénteken fogja tartani és pedig kedden előadatnak a rendes büntető ügyek és a pénzügyi kihágások; pénteken az esküdtbirósági és a felebbviteli ügyek, előbbieknek előadója még betöltetlen, utóbbiaké dr. Jékey Dániel törvényszéki biró, utóbbi adja elő a járásbiróságok, mint vizsgáló-biróságok havi jelentéseit is.

Minden hó második kedd napján fogják a központi vizsgáló birák havi jelentéseiket megtenni s ezen napra kötelesek a járásbirák a havi jelentéseket beküldeni, a minek teljesitésére a szükséghez képest az előadó által kellő időben megsürgetendők.

3) Főtárgyalási napok lesznek: kedd, csütörtök, péntek és szombat a következő tanácsi beosztással:

Kedden vezető: Csiszér Károly, birák: dr. Issekutz Gyula és Gáspár Miklós, póttag: Reinbold Arthur, jegyző: Lázár Emil.

Csütörtökön vezető: Veress Jenő, birák: dr. Szentkirályi Gyula és dr. Jékey Dániel, póttag: dr. Endes Miklós, jegyző: Szőke Lajos.

Pénteken (felebbviteli és vidéki-ügyek), vezető: dr. Gócs Jenő, birák: Bodor László és dr. Issekutz Gyula, póttag: dr. Szentkirályi Gyula, jegyző: Móricz István.

Szombaton vezető: Veress Jenő, birák: Reinbold Arthur és dr. Endes Miklós, póttag: dr. Issekutz Gyula, jegyző: Balázs Károly.

Helyettes jegyzők: Szilágyi Mihály és Pethő János.

— **A kolozsvári** állami tanitónőképzőintézet uj épületének internátusa 80 növendékre lett annak idején épitve s most a nagy jelentkezés miatt 100 növendéket kellett évről-évre bevenni. De, minthogy ez az ország legnépesebb nőképzője, még ily nagy létszám mellett is kiszorult a bejáró vidéki leányok legnagyobb része, mert párhuzamos osztály is lévén, a tanulók száma 236. Ebből 60—80 még most is künn a városban lakik, legtöbb esetben özvegy asszonyoknál, kik bizony anyagilag érdekelve vannak s igy a köteles ellátás és különösen a felügyelet tekintetében igen is felületesen s elnézőleg járnak el, a mi pedig nem valami megnyugtató tudat sem az illető intézet tanári testületére, sem az aggódó szülőkre nézve. Hogy ezen hátrányos és kevésbbé megnyuktató helyzeten alaposan segitve legyen, az intézet tanártestülete elhatározta, hogy a miniszter figyelmét erre fölhivja, alapos indokolásával kérni fogja, hogy Kolozsváron a nőképző-intézet közelében egyik intézeti tanár vezetése mellett egy fiók-internátust rendezzen be, hol az összes bejáró növendékek lehető olcsón ellátást nyerjenek s megfelelő szigoru felügyeletben részesüljenek. A tanári kar már meg is kezdette a tervezet kidolgozását ugy, hogy teljes és kész tervvel lépvén a miniszter elé, az előirányzott költség már az 1901. évi költségvetésbe fölvehető legyen. Biztos a remény, hogy az erdélyi részek egyedüli s oly igen népes állami nőképzőjét a miniszteriumban a fiók-internátus engedélyezésével oly helyzetbe juttatják, mely a közszükségletnek teljesen megfelel, hogy növendékeinek e téren is megadja azt a helyes, pedagógiai elveken alapuló ellenőrzést és nevelést, melyre az ily nagyszámu növendékeknek okvetlenül szükségük van.

— **Friedler rajztanár** javára báró Bánffy Albert 5 frtot, dr. Jeney Aladár 1 frtot küldött. Kezeihez juttatjuk. Az ünnepek előtt összegyült összeget ideje korán át küldöttük a szükségben szenvedőnek s arról a következő sorokat kaptuk:

Tek. szerkesztőség! A részemre küldött 39 frtért, melyet hálás tanitványaimtól sorsom jobbulására és felsegélésemre a karácsonyi ünnepekre kaptam, ez uton mondok köszönetet és hálásan fogok megemlékezni jótéteményükért, a mellett a tek. szerkesztőségnek is forró köszönetemet fejezem ki, hogy ügyemet oly melegen karolta fel. Teljes tisztelettel alázatos szolgája. Tulka, 1899. decz. 24. Biharmegye. Friedler Tamás Wagner Ferencznél.

— **Vasuti szerencsétlenség.** Azon a kocsin, melyet mult szombaton Prázsmár közelében a S.-Szent-Györgyről jövő vonat elütött, összesen nyolcz uzoni székely munkás volt. Három rögtön meghalt, egynek Brassóban jobb karját levágták, de ma is él. Négyen könnyebb sérülést kaptak s ma otthon feküsznek. A tolókocsira nem tüztek lámpát s ez volt a veszély okozója. A vizsgálat folyamatban van.

— **Helyreigazitás.** Tegnapi lapunkban ismertettük Versényi György költeményeit. Ismertetésünkbe sajtóhiba csuszott be, a menyiben a testes verskötet nem 152 oldalra terjed, mint szedve volt, hanem 520 oldalra.

— **Honvédek segitésére** a honvédegylet elnökségéhez adakoztak: Ládai Tódor, Török Kálmán, özvegy Wagner Frigyesné 50—50 kr., Hantz J. 20 kr.

— **igazságügyi kinevezések.** A király dr. Weisel Ernő deési járásbiróság albirót a deési ügyészséghez alügyészszé nevezte ki.

— **Áthelyezés.** Ő felsége folyó évi november hó 25-én kelt legfelső elhatározásával jóváhagyta, hogy dr. Jeszenszky Sándor miniszteri tanácsosi czimmel és jelleggel felruházott osztály tanácsos a m. kir. miniszterelnökségtől a m. kir. belügyminisztériumban helyeztessék át.

— **A tápió-györgyei titok.** A titokzatos ügyet az ünnep miatt három napig nem bolygatta meg senki. Szerdán délután azonban kiutazott már Teszáry József vizsgálóbiró, hogy folytassa a félben maradt vizsgálatot. Nagy titokban müködik Teszáry biró, de a vallatások részleteiről még is kiszivárgott egy és más hir. Ezek szerint a tanuk egyrésze, kivált pedig a kocsisok és a temető csősze, egészen másképp vallott Teszáry vizsgálóbiró, mint Schirilla Achilles czeglédi aljárásbiró előtt. Fluck Márta vallomása, melyet Teszáry előtt tett, sem egyezik azzal a vallomásával, melyet közvetlenül az eset után Telek Miksa dr. községi orvosnak mondott jegyzőkönyvbe. Kihallgatta Teszáry vizsgálóbiró dr. Telek Miksa községi orvost is. Az ő vallomása egyenesen szenzációs. Az orvos ugyanis azt állitja, a mit mások előtt is többször ismételt, hogy Fluck Ottokár revolvere, a melyből a harmadik golyó Gottescha Gyula testébe hatolt, nem ugy feküdt a földön, az ablak előtt, mintha odaejtették, vagy dobták volna, hanem ugy, mintha szépen odatették volna. Holott, ha odaejtették, vagy dobták volna, vagy az egyik, vagy a másik vége kinnebb állt volna, sehogysem lapulhat oda egészen a falhoz. Teszáry vizsgálóbiró különben annyira előre haladottnak látja már a vizsgálatot, hogy az exhumálás és a törvényszéki bonczolás megejtése iránt már meg is tette a kecskeméti törvényszéknek az előterjesztést. Az exhumálás az eddigi megállapodások szerint pénteken reggel 8—9 órakor lesz.

— **Családirtó legény.** Páratlan kegyetlenséggel gyilkolta meg a minap a Wilhelmsbrückével (Posen) határos Oschek községben Kowalski földbirtokos és korcsmáros legényfia agját, anyját és egész familiáját. Éjszaka belopódzott az istállóba és agyonverte baltájával testvéröcsecsét, majd a szobában apját, anyját és négy testvérkéjét tette el láb alól. Végül a cselédházba is behatolt és a szolgálót gyilkolta meg csecsemőstül. A gyilkos bevallotta szörnyü tettét, melyet azért követett el, hogy elvehesse kedvesét, kit szülei gyülöltek és hogy apja vagyonának birtokába juthason. A hatóság az elvetemült ember menyasszonyát és ennek bátyját is letartoztatta.

— **Özvegyek klubja.** Németország egyik városában virágzott ki a klubélet legujabb hajtása: megalakult az özvegyek klubja. A körnek csak „első foku özvegy férfiak“ lehetnek tagjai, tehát olyanok, a kiknek csak egy feleségük volt, a mi ha igy mondják az alapszabályok — megbocsátó, mig a kétszeri vagy éppen többszöri nősülés azt bizonyitja, hogy az illető férfi papucshősnek született. Ilyenek nem is lehetnek a klub tagjai, valamint nőtlen emberek és szalmaözvegyek sem, — ez utóbbiak pláné még mint vendégek sem jelenhettek meg a klubban. — A kőr butorzata nagyon sajátságos. — Van benne a többi között két bölcső; de egész más rendeltetéssel, — mint a mi a bölcsőké rendes körülmények között lenni szokott. — Az egyik arra szolgál, hogy a kiüritett borosüvegeket rakják bele, — a másikba pedig a botokat teszik a klubtagok. A terem egyik szögletében seprő, szemetes lapát és más tisztogatási eszköz van csoportba rakva ijesztő jelképeül a házas életnek, melyből, a vidám czimborákat a sors kiszabaditotta. Van a körnek egy albumja is, melyben anyósfotografiákat őriznek, továbbá szakkönyvtára, a melyben a diszhelyet a „Kukliné prédikációi“ foglalják el. Kellő alkalommal, mikor egy-egy tag abba a gyanuba keveredik, hogy ujra meg akar nősülni, fel is szoktak ebből olvasni egy fejezetet, hogy a netaláni apostatának elvegyék a kedvét.

— **Páris gyomra.** A Szajna-parti város gyomrának óriási terjedelméről némi fogalmat nyujt az alábbi kimutatás. Egyetlen esztendő alatt (1897 ben) ennyi szárnyast és kisebb vadat fogyasztott el Páris népessége: 1,430.352 pacsirtát, 13.600 erdei szalonkát, 17.681 sárszalonkát, 137.104 fáczánt, 628.276 foglyot, 191.937 nyulat, 3,317.205 tengeri malaczot. Meg kell gondolni, hogy ilyen inyes falat uri gyomornak jut csak. Ha pedig ekkora rengeteg terjedelmü az uri gyomor, hozzávetőleg elképzelhető mekkora a szegény nép gyomra. Hány millió ökör, borju, mi egyéb kerül vágóhidra évente. Ott van azután még a harmadik osztály az, a melyiket ugyan szintén gyomorral áldott meg a teremtő, de csakhogy ez a gyomor ritkán telik meg. Ezekről a gyomrokról azután nincsen statisztika. Furcsa is volna, ha statisztikába szednék, mennyi ételnemü — nem fogyott el Párisban. Pedig, ha már ráadták magukat a gyomormérésre, ennek is ki kellene találni módját.

— **A „Fringai“ szó származása.** Igen sokat beszélnek a Rákóczi vitézeinknek hires fringiáiról, de csak kevesen tudják, mit jelent. A fringia szónak minden betüje egy-egy latin szót jelent. Egy latin mondat szavainak kezdőbetüiből áll e régi kardok oldalán olvasható szó. A mondat ez: Franciscus Rákoczy in nomine gentis surrexit arma.„ (Rákoczy Ferencz a nép nevében fegyverre kelt.) Ha a kezdő betüket összeolvassuk, szépen kijön a „Fringia“.

— **A kinek** Kolozsvártt szüksége van egy jó, hüséges, kipróbált urasági kocsisra, tudakozódjék az „Ellenzék“ kiadóhivatalában.

életét adta, hogy ellenségének az életét megmentse, hogy életének az utolsó órájában olyan nemes nagylelkűséget mutatott, a mi egy szent nevéhez fényt adott volna.

* * *

A mint történetemet bevégzem, mosolyogva nézek a feleségem szép arczára és ő azt kérdezi, hogy róla irok-e, hogy oly hosszasan nézek rá?

Öt év óta vagyunk házasok és ez az idő oly gyorsan telt el nekünk mint ha csak egy nap lett volna. Szép gyermekek nőnnek fel körültünk; szinte minden áldással birunk, a mit az Ég adhat. A vihar évekkel ezelőtt vonult el fejünk felett; csak a boldog nyugalom maradt.

A Gribsy templomban egy szép emlék ablak van és mig a szinek megmaradnak, vagy a szavak megtartják az értelmüket, a kapitány hőstettének a története soha sem fog meghalni.

— A kis gyermekeim a térdeim körül gyülnek és kérnek, hogy mondjam el annak a „jó embernek a történetét a ki a papa életét megmentette“ és midőn Lauri azt hallja könnyek reszketnek a szemeiben és szelid hangon azt mondja —

— Szegény Erik!

Lauri most nagy lady — Egremonti Clanalpende oly öszinte, ártatlan és egyszerü, a milyen fiatalságának az első napjaiban volt, midőn a tengertől való félelme, oly nagy volt. Mindenki szereti és dicséri őtet; asszonyok, férfiak és gyermekek áldják midőn elhalad mellettünk, a nagy ladyk büszkék, hogy ösmerik, a szegények szinte imádják.

Startné házasságunknak a második évében halt meg, de az öreg Stuart ur velünk lakik, hol nélkülözhetetlennek gondolja magát a gyermekek nevelésében és ha valaki a legkissebb ellenvetést tesz a teoriájai ellen, rögtön azt mondja.

— Volt e valaha valaki jobban nevelve mint Lauri?

Midőn a Lauri kezét a kezembe fogom, két jegygyürüt látok fényleni rajta és meg vagyok elégedve azzal, hogy ugy legyen. A Hardross Erik által adott gyürüt soha sem fogom ismét eltávólitani.

Mulatságok.

A kolozsvári iparos egylet, mint már emlitettük igen érdekesen össze állitott programmal tartja meg ez évben is a szilveszter estélyét. A polgári dalegylet fog énekelni uj karnagyuk Pap Márton vezetése mellett, kit a róm. kath. egyházközség egyhangulag választott meg karnagyának. Ének számokon kivül mint halljuk, szavalat s monolog előadás is lesz. E teljes dijnélküli estélyre, ugy az egyleti tagokat valamint vendégeket szivesen látja az elnökség.

*

Major József okl. tánczmester a legközelebbi összgyakorló estélyét hétfőn, ujév napján tartja az Ujvilágban.

*

A kolozsvári tanitók háza javára a tél folyamán több tánczmulatság fog rendeztetni. Az első tánczmulatság 1900. február 10-én lesz a városi Vigadó termeiben, hangversenynyel összekötve, mely a müvészi oldalról is biztositva van. A helyi müvészkörök legkiválóbb tagjai igérték meg ingyenes közremüködésüket. Az este sikerét pedig biztositják a fölkért védnökök személye és előkelő társadalmi állása. Hogy az eszme mily rokonszenves, azt gróf Béldi Ákos főispán, Palkovics Károly tábornok, dr. Fabinyi Rudolf egyetemi rektor s Kozma Ferencz kir. tanfelügyelő, továbbá gróf Lázár Istvánné, Szvacsina Gézáné s Kozma Ferenczné nevei biztositják, kik a védnöki tisztet a legnagyobb előzékenységgel fogadták el. A bálrendező bizottság a kolozsvári népoktatási tanférfiakból áll s igy remélhető, hogy a tervezett este szép anyagi jövedelmet fog biztositani a jótékony czélnak. Bár ösztönző például szolgálna az itt megindult mozgalom a többi vidéki város és társadalom részére is.

Jótékonyság.

A karácsonyi bazár alkalmával felülfizettek: Szacsvay Sándor, br. Wesselényi Miklós, Lengyel Lajos 20 frt. br. Josika Sámuelné 15 frt. Hegedüs Sándor, grf. Teleki Károly, grf. Teleki Mihály, grf. Haller Györgyné, Miksa Imre 10 frt. Palkovics tábornagy, gr,. Teleki Lászlóné, névtelen 5 frt. Bölönyi József, Salamon Antal 4 frt. Bölönyi Józsefné, Peille Robert 3 frt. Tomán Béláné, Zsilinszkiné 1 frt. 40 krj. br. Wesselényi Istvánné, br. Zeyk Józsefné, Magyarossi Gyuláné, Rosenberger Mátyás 1 frt. Radnothi Dezső 80 kr. Csernyánszkiné, - Stein Gáborné 50 kr.

A Buffetre adakoztak:

Pevethoner ezredesné, dr. Weisz Miksáné, Szekula Ákosné, Fekete Sámuelné, Bölönyi Józsefné Somlyai Lászlóné br. Wesselényi Istvánné, Szigethi Miklósné 5 frtot. Merza Lajosné, Első magy, ált biztositó társaság Magyar franczia bizt, társaság, Mohai Károlné, Stein Gáborné, br. Bánffy Dánielné, Barcsay Domosné, grf. Eszterházy Jánosné, Haller Rezsöné, ifj, Gidofalvi Istvánné, br. Jósika Josephine, Korbuly Bogdánné, Szász Domokosné, grf Wass Albertné, Zeyk Dánielné. grf. Bethlen Gergelyné 3 frtot. D. Purjesz Zsigmondné, dr. Höncz Kálmánné, Felszeghi Dezsőné, Csávássy Gyuláné, dr, Brandt Józsefné, Elekes Károlyné, özv. Kábdebó Béláné, dr. Scheitz Vilmosné, Gyárfás Benedekné, Merza Izsákné, Gajzágó Manóné, Almásiné. Kolozsvári közuti vasut társaság, Jékei Aladárné, id. Gidófalvi Istvánné, Gámán Sigmondné, Pap Farkasné, Frankis Istvánné, dr. Apáthy Istvánné, Pongrácz Lajosné, özv. Müllerné, özv. Kiszely Albertné, dr. Farkas Gézáné, dr. Turcsa Jánosné Kővári Lászlóné, Scharsmidt Györgyné, Reményik Lajosné, Reményik Viktorné, Lendvay Emilné, Eisenstein Manóné, Kardos Kálmánné, dr. Metzl Hugóné, Frankis János fiai. dr. Perl Hugóné, Trandafir Miklósné, Reményik czég, Tauszik Alajosné, Ákoncz Sándorné, Tamási Tamás, Kovács Péter, Neuman M., Mucsy nővérek, özv. Biró Pálné. gr. Vass nővérek, Haas Jánosné, Babos Sándorné, dr. Gámán Józsefné, Böhm Károlyné, Bak Lajosné, Kollár Miksa, dr. Szamosy Jánosné Farkas Károlyné, Vander Velden Edéné, gr. Bethlen Róza, Neibergerné, Kozma Gyuláné, dr. Lindner Gusztávné, dr. Farkas Lajosné, Veres Jenőné Kuncz Ignáczné, Hory Béláné, Vécsey Sámuel, Kirschnerné, Vincze Istvánné, Gajzágó Antalné, Schvarcz Adolfné, dr. Filep Gyuláné, dr. Udránszky Lászlóné, Dávida Leóné, dr. Engel Gáborné, Mikó Imréné, Kolozsvári Sándorné, Vályl Gáborné, dr. Szabó Dénesné, Kenyeres Balázsné, Buday Kálmánné, Hoor Károlyné, br. Győrfy Gézáné, Éjszaky Károlyné, Rucska Lajosné, Rucska Jánosné, Fülöp Samuné, Czetz Péterné, gr. Mikes Leopoldin, Magyar Jelzálog Hitelbank Mezőgazd. Bank és Takarékpénztár részv. társaság, Rudicska ny. százados, Valkovics József, Gráf Jakabné, Sandl Mihályné, Szele Ferenczné, Kádár Jánosné, Márki Sándorné, Hoffman Lászlóné, Albach Gézáné, Hubai Károlyné, gr. Bethlen Károlin, Czirják Aibertné, Dávid Antalné, Donogány Gergelyné, Fekete Gáborné, Ferencz Józsefné dr. Góth Manóné, Gyulai Árpádné, Haller Károlyné, P. Horváth Gáborné, Jeney Viktorné, br. Kemény Gézáné, Kenessey Béláné, dr. Kiss Mórnv gr. Kornis Bertha, Lázár Aurélné, br. Mannsberg Sándorné, br. Mihály Józsefné, Minorich Albertné Ováry Kelemenné, Peijelle Istvánné, Péterffy Zsigmondné, Pisztóri Mórné, Széchy Károlyné, br. Szentkereszti Sigmondné, Szvacsina Gézáné, koltói gr. Teleky Lászlóné, Tisza Lászlóné, gr. Wass Ottília, Stukheil Gyuláné 2—2 frtot.

1 frt 50 krt adakoztak: Váradi Károlyné, Herczeg nővérek, Biró Béla, Endstrasser Benedekné, Rohonczy Lajosné, Vincze Istvánné, Pap Áronné, dr. Novák Istvánné, Bálint Gáborné, Ferenczi Árpádné, Csiszár Gyuláné.

Szerkesztőségi üzenet.

A. D. gimnázista. Ludas. Csakis a Ludowika Akadémiát ajánlhatjuk. Ott is eleget és fájdalom, nagyon is eleget tanitanak németül is és a katonai ismereteket szakszerüen tanitják. Ez az oka, hogy honvédségünk a *„rückwärts-koncentrirung“* helyett minden nagyobb gyakorlatnál előre haladásukkal, alapos és jeles képességükkel kitünnek.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék“ táviratai, telefon tudósitásai és sürgöny-levelei.)

Péterffy Sándor ünneplése.

Budapest, decz. 29.

Az Eötvös-alap mai közgyülése alkalmából az elnöki tisztéről lemondó Péterffy Sándort nagy ünneplésben részesitették. Az Eötvös-alap nevében Gööz József dr. intézett hozzá meleghangu beszédet, Zsilinszky államtitkár a kultuszminiszter nevében üdvözölte, Monsson Géza pedig a bpesti tanitók nevében, egyuttal albumot nyujtva át az ünnepeltnek. A magyarországi tanitók országos bizottsága részéről Lakits Vendel üdvözölte a kiváló paedagogust. Résztvettek az ünneplésben a budapesti és vidéki tanitótestületek, köztük legimpozánsabban a Tanitók Házának bennlakó növendékei, kiknek nevében Steinmetz növendék mondott beszédet és szintén albumot nyujtott át. Az ország különböző részeiből 38 távirat érkezett az ünnepelthez. Déli 1 órakor lakoma volt Péterffy Sándor tiszteletére, a melyen az első felköszöntőt dr. Axaméthy Lajos min. tanácsos mondta a királyra. Dr. Gööz József Wlassics minisztert köszöntötte fel, azután Ujváry tanitó s utána még számosan Péterfly Sándort éltették. Örvendetes feltünést keltett a Révai-Testvérek-czég képviseletében megjelent Révai Mór felköszöntője, a ki tósztjában bejelentette, hogy a Tanitók Háza javára ezer koronás alapitványt tesz. A bankett d. u. 4 órakor ért véget.

A Lloyd-klubból.

Budapest, decz. 29.

Daczára, hogy a fővárosban nagyon kevés képviselő idözik, a kormánypárti klubban foly az akna-munka.

A Tisza-Bánffy klikk emberei, mint egy estilap irja: arra nem vállalkoznak, hogy az elvi alapon nyilt harczot proklamáljanak a kormánypártból kiváljanak és kivülröl vegyék ostrom alá, hanem kényelmesebb módon belül a párton szervezkednek, tehát nem kivülröl elverni akarják a mostani kormányzó hatalmat, hanem belülröl kiverni. Ez kényelmesebb, ravaszabb és valószinüen sikerrel teljesebb is.

A Széll-kormány helyzete idehaza azon fordul meg, vajjon az Ausztriához való viszonyunk rendezésénél a Tisza-Bánffy-csoport akcziójának és törekvéseinek az fog-e kedvezni, ha a dualizmusért adandó áldozatok dolgában *ráliczitáljanak-e* a kormányra, amint a Bánffy-uralom végén tették, ez esetben a nemzet jogainak kisebbitése lesz a fegyver és a czél, a nagyobb liberalizmus hamis jelszavával; vagy az lesz a kedvezőbb, ha a nemzetben keresnek támogatást s akkor *ez visszutérést fog jelenteni a belközépi politikához* s az ugynevezett bihari pontok lekerülnek a szögröl. Innen van, hogy Pulszky tiltakozik az ellen, mintha a populus Bánffyánus a mostaninál nagyobb kvóta megszavazására is hajlandó volna; innen van, hogy *a kormánypártban hóditani kezd a függetlenségi politika* és innen van, hogy ugyancsak ez a csoport Bécsben is keres magán összeköttetést.

Sándor király Bécsben.

Bécs, decz. 29.

Sándor szerb király ma ideérkezett.

Fogadtatása rendkivül fényes volt.

A pályaudvaron megjelentek: a király, herczegek, törzstisztek, helytartó és rendőrfőnök.

A vonat, midőn megérkezett, a király az elsö vágányhoz sietett, s a kocsiból kiszálló szerb király rendkivüli melegséggel üdvözölte.

A diszszázad elléptetése után Sándor a királylyal egy kocsiban a Burgba hajtatott, a hol udvari ebéd volt.

Estve az operába megy Sándor király.

Főszerkesztő:
BARTHA MIKLÓS.
Felelős szerkesztő és laptulajdonos:
MAGYARY MIHÁLY.

NYILTTÉR.

Holnap, szombaton, **deczember 30-án** rendkivül érdekes müsorral lesz

Katona Zene Hangverseny
a Pilseni n. sörcsarnokban.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Sz. 5346—899 tkvi. 1243. 1—3.

Hirdetmény.

Mező-Örményes község telekkönyvi birtokszabályozás következtében átalakittatott és ezzel egyidejüleg azokra az ingatlanokra nézve, a melyekre az 1886. XXIX., 1889. XXXVIII. és 1891. XVI. t. cz. a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzését rendelik, az 1892. XXIX. t.-czben szabályozott eljárás a tkvi bejegyzések helyesbitésével kapcsolatosan foganatosittatott.

Ez azzal a felhivással tétetik közzé, hogy:

1. mindazok, kik az 1886. XXIX. t. cz. 15. és 17. §-ai alapján — ideértve e §-oknak az 1899. XXXVIII. t. cz. 5. 6. §-aiban és az 1891. XVI. 15. §. a) pontjában foglalt kiegyezéseit is — valamint az 1889. XXXVIII. t. cz. 7. §. és az 1891. t. cz. 15. §. b) pontja alapján eszközölt bejegyzések vagy az 1886. XXIX. t. cz. 22. §-a alapján történt törlések érvénytelenségét kimutathatják, a végből törlési keresetüket hat hónap alatt, vagyis az **1900 évi junius 20. napjáig bezárólag** a tkvi hatósághoz nyujtsák be, mert az ezen meg nem hosszabbitható záros határidő eltelte után inditott törlési kereset annak a harmadik személynek, ki időközben nyilvánkönyvi jogot szerzett, hátrányára nem szolgálhat.

2. mindazok, kik az 1886. XIX. t. cz. 16. 18. §-ainak eseteiben — ideértve ez utóbbi §-nak az 1889. XXXVIII. t. cz. 5. 6. §-aiban foglalt kiegészitéseit is, a tényleges birtokos tulajdonjogának bejegyzése ellenében ellentmondással élni kivánnak, irásbeli ellentmondásokat hat hónap alatt vagyis **1900 junius 20-ik napjáig bezárólag** a telekkönyvi hatósághoz nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbitható záros határidő letelte után ellentmondások többé figyelembe vétetni nem fognak.

3. Mindazok, a kik a tkv. átalakitása tárgyában tett intézkedések által, nemkülönben azok a kik az 1. 2. pontban körülirt eseteken kivül az 1892. XXIX. t. cz. szerinti eljárás és az ennek folyamán történt bejegyzések által előbb nyert nyilvánkönyvi jogokat bármily irányban sértve vélik, ideértve azokat is, a kik a tulajdonjog arányának az 1889. évi XXXVIII. t. cz. 16. §. alapján történt bejegyzését sérelmesnek találják — e tekintetben felszólalásukat tartalmazó kérvényeiket a telekkvi hatósághoz **1900 junius 20-ig bezárólag** nyujtsák be, mert ezen meg nem hosszabbitható záros határidő elmulta után az átalakitáskor közbejött téves bevezetésből származó igényeket jóhiszemü harmadik személyek irányában többé nem érvényesithetik, az emlitett bejegyzéseket pedig csak a törvény rendes utján és csak az időközben nyilvánkönyvi jogokat szerzett harmadik személyek sérelme nélkül támadhatják meg.

Egyuttal figyelmeztetnek azok a felek, a kik a hitelesitő bizottságnak eredeti okirataikat adták át, hogy a mennyiben azokhoz egyszesmind egyszerü másolatokat is csatoltak, vagy ilyeneket pótlólag benyujtanak, az eredetieket a tkvi hatóságnál átvehetik.

A kir. jbiróság, mint tlkvi hatóság.

Teke, 1899 deczember 3-án.

Szikszay Gyula,
kir. aljbiró.

2119—889. m. sz. 1244. 1—3.

Hirdetmény.

A Nádasfürdői és Szentgyörgyhegyi fahidak helyreállitásának biztositására a városi mérnöki hivatalban, *1900 évi január hó 5-én d. e. 10 órakor* irásbeli versenytárgyalás fog tartatni.

A helyreállitási munkák elöirányzott költsége 2294 forint 33 krajczár.

A versenyezni óhajtók 50 kros bélyeggel ellátott lepecsételt boritékba zárt ajánlataikat az irt időre a v. mérnöki hivatalhoz adják be.

Az ajánlatban kiteendő, — hogy a vállalkózó a feltételeket ismeri s azokat elfogadja.

A költségvetés és a feltételek a v. mérnöki hivatalban, a hivatalos órák alatt megtekinthetők.

Kolozsvárt, 1899 deczember 29.

Kolozsvár sz. kir. város mérnöki hivatala.

Sz. 1204—899. 1246. 1—1

Árverési hirdetmény.

Alulirt birósági végrehajtó az 1881. évi LX. törv. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhirré teszi, — hogy a kolozsvár-váro i kir. járásbiróság 1899 évi 1175·1 számu végzése következtében Dr. Reik Ferencz budapestiügyvéd által képviselt Neulander L. és testvérei czég javára Steigenberger Ármin kolozsvári lakos ellen 55 frt s járul. erejéig 1899. évi szeptember hó 15-én foganatositott kielégitési végrehajtás utján lefoglalt és 738 forintra becsült következő ingóságok u. m. butorok, és egyéb nyilvános árverésen eladatnak.

Mely árverésnek a kolozsvárvárosi kir. járásbiróság 1899. évi V. II. 827·3. számu végzése folytán 55 frt tőke-követelés, ennek 1896. évi julius hó 1. napjától járó 5 százalék kamatai és eddig összesen 30 forint 90 krban biróilag már megállapitott költségek erejéig Kolozsvártt, Nagy-utcza 12|a. sz. alatt leendő eszközlésére **1900. évi január hó 2. napjának délelötti 9 órája** határidőül kitüzetik — és ahhoz a venni szándékozók oly megjegyzéssel hivatnak meg, — hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. törvényczikk 107. és 108. §-sa értelmében készpénzfizetés mellett, a legtöbbet igérőnek, szükség esetén becsáron alul is elfognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le és felülfoglaltatták, s azokra kielégitési jogot nyertek volna, ezen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Kolozsvárt, 1899 évi deczember hó 17. napján.

Dupschek Ignácz,
kir. bir. végrehajtó.

Louis de Salignac & Co. cognac gyárából valódi

FRANCZIA COGNAC.

Kizárólagos raktár: **Kónya Sándor** urnál Kolozsvárt.

Vezérképviselősége **Heinrich Mendl & Co.** czégnél Bécs, I. Schottenring 32. sz.

Erdélyrészi ügynöksége **Grünn A. Samunál** Kolozsvárt, Nagyhid-utcza 10. 1226. 3—5.

SCHULLER LAJOS

Széchenyi-tér 20. sz. alatt.

Megnagyobbitott s a legkényesebb igényeket is kielégitő

füszer,- csemege,- bor,- sör,- liszt,- ásványviz,- különféle finomitott szeszes italok

üzletét és 1247. 1—10.

tüzifa nagy raktárát

ajánlja a t. városi és vidéki közönség szives figyelmébe.

Bebizonyult tény, hogy a **vastag száraz hántott tüzifa** ugy a konyhában, mint a fütésre legalkalmasabb, mert csak is fiatal és ép fa használtatik hántási czélokra s annak tüzelő anyaga több és értékesebb, mint akármelyik fanemnek.

Annak daczára, mint cserkéreg termelő, a hántott tüzifát sokkal olcsóbb árban adhatom, mint akármelyik fakereskedő, — mert czélom csak termelt hántott tüzifám értékesitése, nem pedig annak kereskedése, eszerint a babuczi erdőben általam verőfényes oldalban termelt jóminőségü elsőrendü vastag száraz hántott tüzifából teljes 4□ méter, házhoz szállitva **11 frtért** nálam Nagy-utcza **41.** szám alatt megrendelhetők.

Minták Nagy utcza **41.** szám alatt megtekinthetők.

Nagyobb megrendelésnél árengedmény! 1245. 1—10.

Tisztelettel **Stotter Jakab**
mint Schmidl és Ungar bpesti cserkéregtermelő czég erdélyrészi képviselője.

Telephon szám 267.

BLUMENFELD és SIMON

szesznagykereskedése likör- és rumgyára

KOLOZSVÁRT

Nagyhid-utcza 1. szám. Telefon 339. szám.

A nagyérdemü közönség és a helybeli italmérő urak szives tudomására kivánjuk hozni, hogy helyben **Nagyhid-utcza 1. szám alatt**

szesznagykereskedést, likör- és rum gyárat

nyitottunk, és azt

BLUMENFELD és SIMON

törvényszékileg bejegyzett czég alatt fogjuk vezetni.

Az e téren szerzett sok évi tapasztalat feljogositanak bennünket arra, hogy igen tisztelt vevőink igényeit minden tekintetben kielégithessük.

E czélból a szeszes és édesitett italokat megadózva szolgáljuk ki és ezen kiszolgálás a mennyiségre való tekintet nélkül, a legkisebb mennyiségtől a legnagyobbig a legjobb minőségben a legszolidabb ár mellett fog eszközöltetni.

A nagyérdemü vevőközönség bizalmáért esedezve, — vagyunk czégünk figyelembe vételét kérve

mély tisztettel

1236. 3—3. **Blumenfeld és Simon.**

Cs. és kir. udvari-szállitó.

Teutsch-féle borok.

Fehér és vörös ERDÉLYI asztali borok literes palaczkokban,
Fehér és vörös pecsenye és csemege borok bouteliákban,
kaphatók:

Kolozsvárt, SEGESVÁRY és TÁRSAI-nál.

Brassóban: **Hessheimer J. L. és A., Zintz H., Harth K., Müller Gy. utódai, Petersberger H.,**
Kőhalom: **Falk Károly, Tomp József,**
Sepsi-Szent-Györgyön: **Gyárfás Á., Leonhardt és társa,**
Sz.-Udvarhelyt: **Gál János, Farczádi K. K., Máthé S. utóda,**
Gy.-Szent-Miklós: **Baltres Vilmos,**
M.-Vásárhely: **Eckwert József,**
Sz.-Régen: **Róth Vilmos,**
Beszterczén: **Schmidt A., Fleischer testv.,**
Deésen: **Rehák Ágoston,**
Gyulafehérvárt: **id. Misselbacher J. B.,**
Szászváros on: **Zobel M. G.,**
Piskin: **Zeidner Gusztáv,**
N.-Szeben: **Billes Jánosnál.**
Naszód: **Müller Gyula,**

1149. 5—5.

Dugaszba égetett védjegy.

Gyáramban (alapittatott 1878) készülnek ezenkivül: mülábak, mükezek, járó és nyujtógépek, egyenestartók (Hessing-féle rendszer); orthopadiai füzők, haskötők, göresérharisnyák és mindenféle gummiáruk urak és hölgyek részére.

Megrendeléseket pontosan és discréten eszközöl:

KELETI J. orvos sebészeti, mü-és kötőszer-gyáros.

Budapesten, IV. Korona-herczeg-utcza 17.

Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

1098. 8—16.

Ujévi ajándéknak

Mit vegyünk??!

Legczélszerübb

gyermekek és férfiaknak egyaránt

EGY JÓ MELEG TÉLI FELSŐ

Korcsolyázó kabát, Utazó bunda

1213. 6—6

vagy

EGY ELEGÁNS ÖLTÖNY!!

Legjutányosabban! Határozott árak mellett!

Kassowitz Fülöp gyári czégtől

Főtér, (Uj plébánia-épület) 30. szám.

Bányai Sámuel és Fia

Erdély legnagyobb női felöltő és szücsáruk raktára

Kolozsvár, Főtér.

Ujévi ajándéknak igen alkalmas!!

1201. 10—0.

Tulhalmozott raktár miatt az összes raktáron levő áruinkat leszállitott árban áruljuk!

Tisztelettel **Bányai Sámuel és Fia.**

Ny. Magyary Mihály „Ellenzék" nyomdájában Kolozsvárt. Belközép-utcza 33. sz. alatt. Telefonszám 233.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Bolond Ilona.

(Egészen igaz történet.)

Irta: **Gyarmathy Zsigáné.**

I.

Ezt a Bolond Ilonát ezelőtt nehány évvel megöltem egy kis novellában. Most ő akarja velem megtenni ezt a szivességet; de nem novellában, hanem az őrültek erős elhatározásával és a mig végrehajthatná ebbeli jó szándékát, hadd beszéljem el a népéletből ezt a megtörtént dolgot.

* * *

A falu szája, a hetyke Pál Jancsi ott duskál abban az örökségben, mely nem őt, hanem elhalt öcsese után annak feleségét bolond Ilonát illetné.

Pál Jancsit kis gyermek korában vitte az édes apja arra a telekre, a telek egy vagyonos sánta leányé volt, azt vette el a Jancsi apja. Más évben születetett az, a kit illetett minden juss, a ki később elvette azt a leányt, a kinek most bolond Ilona a neve.

Békességben élt a módos gazda család. A nagyobb fiu — a jövevény — kiszabadult sor alól és épen házasodni készült, mikor meghalt az édesapja, s utánna pár hóra a mostoha anyja; akkor az öcsese: Pál Gyuri igy szólt hozzá:

— Jancsi bátyám! Igaz, hogy az édesanyám halála után nem köti semmi ehez a telekhez; nincs ide semmi jussa; de mivel itt nevekedék fel hát csak maradjon is itt, megférünk ebben a nagyházban.

Jancsi megköszönte a „szép szót" s mivelhogy esze ágában sem volt a távozás, ott maradt, megházasodott, később ezt cselekedte az öcsese is, de nem hosszasan élvezhette boldog családi életét: elkezdett betegeskedni és nehány év mulva meghalt: Ilona elmaradt négy éves kis leányával.

Akkor őszszel a sógora egyszer csak ezt mondta:

— Ilona jó lesz ha a tél beállta előtt gondolkozol magadról; nézz utánna merre, hol fogsz lakni; mert azt csak tudod, hogy az urad hosszas betegsége sok pénzbe került én doktoroltattam, én vittem a váradi feredőbe is . . . egy szó, mint száz az örökség, a törvényben, már az enyém . . . rám van telekkönyvezve.

Erős tréfának vette az özvegy ezt a beszédet és félig neheztelve mondta:

— Ugyan, ugyan Jancsi bátyám, hogy van kedve ilyenekkel kötekedni: nincs most farsang!

Annyi jóhiszemüséggel nézett a szemébe, hogy nem merte folytatni: majd folytatják a prokátorok . . .

Kitavaszodott és a fiatal özvegy kézen fogta kis leányát:

— Menjünk kicsi Kata nézzük meg lehet e már szántani, kendert vetni.

Megindultak és az anya mind csak arról az áldott földről beszélt, melynél jobb és szebb nincs ezen a világon: olyan kendert terem, mint a selyem és abból fog ő majd tele láda gunyát rakni az egyetlen gyermekének. A kis leány is váltig erősitette, hogy ő is fon és sző ha megnő, hány nap mulva nő meg?

Igy haladtak a mezőn; mindenfelé folyt a szántás, az eke vasakon megcsillant a napsugár és a felhasitott, párolgó barázdákon madarak billegtek s piros bársonyos bogarak fényleitek.

— Mennyi madár! megfogom és a gyermek befutott egy földre magához akarta ölelni a madarakat, s mikor azok fölröppentek kitárt karocskáit utánnok emelte, mintha éppen felakarna szállni.

Az anya szive megremegett: Jaj csak el ne repülj tőlem drága gyönyörüségem! Elég, hogy itt hagyott az édes apád!

— Na hát hol van a mi földünk az a szép a hol selyem terem?

— Tüstént ott leszünk. De hát mit csinálnak ott?

Ki szánt az én földembe?

A virágos körtve fa alatt fordul az eke, pattog az ostor: maga a gazda hajtja szép négy ökrét.

— Ni, ni! Hiszen ez a sógor! Jancsi bátyám mér szántja az én földemet?

— Én a magam földjét szántom s vetem bele a magam kendermagját.

Mikor Ilonának azt mondták, hogy menjen ki a házból meg sem rettent, de mikor azt hallja, hogy a kender-földjét elvette a sógor, egyszerre elfutja a harag: megragadja az ekeszarvát:

— Ki, ki az én földemből!

— Ilona! hord el magad mig jól van dolgod!

Az özvegy inkább meghal mintsem engedjen: lódit egyet az ekén és félre löki a barázdából, aztán lángoló arczczal neki fut tele zsáknak és kiönti a kendermagot, de azt a szándékát, hogy a zsákot oda csapkodja a sógor fejéhez már nem hajthatja végre mert a sógor kikapja a gerelyt és addig üti a szerencsétlen asszonyt, mig az véresen össze rogy a kedves kender földjén. A megrémült kis leány ott vonaglik édes anyja mellett, ugy szállitják be őket és Pál Jancsi minden felől csak azt halja — Bizony nagyot cselekvék!

A gyermek bele halt az ijedtségbe, de az asszony kiépülte a verést. A doktor ezen szavakkal adta kezébe a látleletet:

— Na ezzel fel is akasztathatja a drága sógorát.

És ezek a szavak gyógyitották meg a szegény asszonyt.

Felakasztathatja a sógorát! Hiszen ez nagyon jó lesz. A gyermek haláláért, a kender-földért nem is lakolhat egyébbel... Ugy hát mégis csak van igazság ezen a földön! Most már megy a törvényre, mivelhogy egy öreg asszony egészen felvilágositotta. — Bizony, bizony hidd el Ilona onnan esik ez a te nagy sorod, azzal a kender földdel, hogy a sógorod elhitette a törvénnyel, mintha ő édes testvére lenne az uradnak: Pál nemzetség mind a kettő, ugy hát, hogy is tehessen azt tudni, a mi pedig tiszta igaz, hogy csak a te uradat illeti a juss.

Ekkor Ilona elhatározta, hogy pert áll mindhalálig. Előbb beperli a kenderföldért s mikor abban törvényt láttak, akkor áll elő a doktor irásával, melynél fogva felakasztatja a kis leánya gyilkosát.

Ment tehát először a paphoz és rimánkodott, hogy irná ki a nagy könyvből az igazát. A pap magyarázni kezdte a dolgot; de az özvegy oda sem hallgatott, csak sürgette az „igazat"; igy hát kikapott két keresztlevelet:

— Benne van ebbe, hogy nem egy annyja volt Jancsinak és Gyurinak?

— Az benne van.

Ilonának ez kellett, fogta az irásokat és házról-házra járt, hogy irjanak alá az igazságnak, mert azt ugy is tudja az egész falu, mi az igaz. A ki nem tud irni, huzza oda a kezevonását.

— Miért ne tennők meg szegénynek, mikor olyan lelketlenül bánik vele a sógora? — mondták és az Ilona-fajta gondolkozással odamázolták nevüket a keresztlevélre. Egyik még azt is hozzátette: Legyen Ilonának irása, mert a sógorának ugy is annyi van, mint egy postásnak.

Mit, a sógornak sok irása van? Na hát lesz neki is és hozzálátott az iráskereséshez. A mestergerendán felfedezett egy füstös ágendát és két marhaczédulát; a ládafiában egy elszakitott kötlevelet és egy takarékpénztári lejárati jegyzéket. A zsoltár első lapján „szálkás irásra" bukkant, azt is levágta: az ember sohasem tudhassa, miben lelik az igazát s mindezeket a keresztlevelek mellé simogatta, bekötözte egy fejkendőbe és megindult Bánffy-Hunyad felé „törvényt keresni". Esőben, hóban, sziporkázó forró napfényben sokat, sokat járta azt az utat: Kőrösfőtől Bánffy-Hunyadig.

A sógor türelmesen várta, hogy felejtődjék a kenderföldbeli dolog, a mi nem nagyon hajtotta felé a falu közvéleményét. Az ő szénája ugy is rendben van, kitelepitetheti az özvegyet éppen, a mikor akarja.

És Ilonát már nagyon zaklatta a dolog: ugyan, hogy késhetnek annyit az ő igazával? Hiszen itt az idő, a kenderföldet szántani kell, virágzik a körtefa és mások már szántanak is. Sóvár tekintettel kiséri a kapu előtt elhaladó lajtorjás szekereket; azok viszik az ekét. Aztán, a mint nap-nap után kitekintget, egyszerre csak felgyul az arcza és a szive erősen dobog: végre valahára hozzák a törvényt!

Két idegen ur, aztán a falusbiró és jegyző lépett az udvarra s mig a kaputól a tornáczig értek, Ilona gondolt egy egész napravalót és a végén megállapitotta, hogy ugy hát most viszik akasztani a sógort: a kicsi Kata gyilkosát! Jól teszik, de azért ő mégis inkább szeretné, ha előbb törvényesen elvennék tőle a kenderföldet és csak azután akasztanák fel, mint a kukuriczát.

Ezalatt törvény nevében kezd beszélni az egyik ur és meg akarja értetni a „jó asszony"nyal, hogy immár neki itt semmije sincs.

Zöldes sárga lesz az Ilona arcza, fekete karikák gyürösödnek a szeme alján, tekintete rémült, kezeit összekulcsolja:

— Az isten nevére kérem tekintetes urak ne öljenek meg ezzel az ijesztgetéssel... nem értem . . . nem értem!

— Értse meg jó asszony — és itt elő adja a bekebelezés egész történetét s a végén hozzá teszi: — Ezen már nem lehet segiteni, hát csak költözzék ki jó asszony.

Ilona mereven néz: megértette, az érértelem utolsó fellobbanása iszonyu világot vetett helyzetére, aztán kialudt örökre.

— Na hát költözzünk! — Felkapott egy vizhordó rudat és szilajon rontott a sógor szobájába: pár pillanat mulva apró cserepekben pattogott szét a régi kancsók hosszu sora, aztán neki esett a zöld kályhának be ütötte és a kitoluló füst sötét fátylyával teregette a rombolást.

— Költözzünk! költözzünk! Beront a saját szobájába, ott is össze tör és zuz mindentt, aztán neki esik az ágynak s kezdi kidobálni a párnákat. — Csak gyertek, oda lesztek a honnan kikerültetek: az áldott kender földemre. Mindez oly váratlan gyorsasággal történt, hogy az emberek megkövülve feltétlenül nézték. Mikor az ágy nemü mind az udvaron volt és a falusiak össze csődült nép körül állta, Ilona felfutott a nagy halom ágy nemüre; el borult zilált tekintettel körül nézett és egyszer csak el kezdett integetni:

— Ide, ide sógor mellém imádkozzunk! össze kulcsolta kezét és felnézett az égre.

A nép között mormolva terjedt: — Bizony, bizony, nagyot cselekvék Pál Jancsi!

II.

Eddig a novella első része; az igaz része. A többi: a sógor lelki furdalása, borzasztó vége költői igazságszolgáltatás; de a valóságban bizony ott duskál a szegény özvegy vagyonában és a szegény özvegy sem ment fel az égi kender földre hol az arany virágu körtve fa alatt várja a kis leánya, hanem járja azt az utat esőben, hóban sziporkázó forró napfényben. „És ez igy megy évről-évre, télen nyáron szünet nélkül; harmat arcza hő napon ég, gyönge térde fagyban kékül." Néha tisztességes a ruházata, néha tépett; a hallását elvesztette, az irásait őrzi és magával hordja házról-házra. Naponta ellátogat hozzánk is és a „kis pienta" mellé elfogadja az ebédet és vacsorára valót is. Néha fel ingerlik szegényt, rosszindulatu suhanczok, éppen a saját falvában, megdobálják; ilyenkor nem fogad el semmit, ha nem vérben forgó vad tekintettel követeli, hogy adjuk vissza a jussát: mit csináljon ő azzal a rongyos piczulával? Egyik meg az életünket is nem kell! És hadarva érthetetlen szavakat elrohan. Néha derült és közlékeny, megmutogatja az irásait és kér még hozzá több „igazságot." Elbeszéli, hogy melyik háztól mit kapott.

A napokban ismét a konyhán találtam, mosolyogva jött felém s rendes szokása szerint mondta:

— Instálom a kezét, hogy csókoljam meg. (Különben egész modern könnyüséggel magázni szokott.) A mint kezet csókolt, nem bocsátotta el, mint máskor, hanem nagyon derülten mondta:

— Na, nézze, instálom, egyszer, mikor eljövök, egyik kezemmel igy megfogom a kezit, meg is csókolom és akkor a másik kezemmel beleütöm a bicskot éppen ide, ni, a szivébe, ugy, mint a királynénak.

Nem mondhatom, hogy kellemesen lepett volna meg ez a biztatás: de miért is ujságolták el egy év mulva ennek a földsüketnek azt a szomoru esetet?

— Ilona! Miért akar engem megölni? Hiszen én nem vétettem magának soha?

— Hát a királyné vétett valakinek?... Jó hegyes bicskot kérek valakitől és ugy jövök ide, na érti?

Mikor ujból jött nagy óvatossággal figyeltem a kezét: bicsok nem volt benne és nem is emlitette: talán elfeledte az egészet? De vajjon igazán elfeledte-e? A mult nap tájékozódni akartam: egy darab szalonnát adtam, megköszönte:

— De hát Ilona van bicska a mivel megegye ezt a szalonnát?

— Dehogy van! Verje meg az Isten a sok rosz feléjét hiában kérem nem adják ide, pedig nekem csak épen addig kellene a mig magának a szivébe ütöm . . .

— Hát igazán megcselekedné azt, Ilona?

— Hogy ne, csak egy bicskom legyen! Azután lemegyek és A-nénak ütöm a szivébe; de az már nem olyan siető, az még várhat! (Azaz A-né pedig egy közszeretetben álló fiatal ügyvédné.)

— Mondja csak Ilona miért akarja megölni A-nét hiszen az nagyon jó asszony?

— Hát a királyné nem vót jó ... Na lássa!

Bizony, bizony bolond Ilona eléggé következetes.

Szokott megtisztelő bizalmasságával válamra tette kezét.

— Hallja maga, ha nem ad nekem senki egy bicskot lopok egyet, az isten verjen meg, ha nem lopok!

És elrohant bicskot lopni . . . . . .

NYILTTÉR.

Az Auer-szabadalmak jogi helyzete.

A magyar gázizzófény részvénytársaság, mint a magyar Auer-szabadalmak tulajdonosa által, illetőleg az ezen tá saság ellen folytatott számos perben az 1899. év folyamán nagy jelentőségü határozatok is hozatta, melyek az ezen szabadalmak körül lefolyt harczot, illetve az ezen szabadalmak érvényessége körül felmerült kérdéseket elvileg lezárják, de melyek egyuttal nagyfoku szabadalomjogi jelentőséggel is birnak.

A bitorlási perek nagy halmazában két főkérdés emelkedett ki, ugyanis t. i. az Auer-féle szabadalmak érvényességének és érvényesithetőségének kérdése. Az érvényességi kérdés felmerült olyformán, hogy a bitorlási váddal megtámadottak, az Auer-féle szabadalmak érvényét és különösen az ezen szabadalmak legfontosabb alkateleméneк, az ugynevezett köpenyeljárásnak ujdonsági jellegét vonták kétségbe. Miután az Auer-féle szabadalmak eredetileg az osztrák cs. kir. kereskedelmi miniszteriumnál kérelmeztettek, az 1893. évi XLI. t.-cz., illetőleg az ezen törvényczikk végrehajtása tárgyában kibocsátott 94 783—93 számu kereskedelemügyi miniszteri rendelet értelmében a megsemmisitési perek az osztrák cs. kir. kereskedelemügyi miniszternél indittattak meg s ott tárgyaltattak.

Az osztrák cs. kir. kereskedelmi miniszterium a pereket letárgyalta és a maga részéről az iratokat azon inditványnyal tette át a m. kir. kereskedelmügyi miniszterhez, hogy az utóbbi a pereknek a maga részéről való letárgyalása után az osztrák cs. kir. kereskedelemügyi miniszterrel közösen mondja ki azt, hogy a hat szabadalom közül négy fentartandó, de olyképpen, hogy a fontos köpenyeljárás csakis bizonyos vegyi szerekkel való imprägnálási eljárásra szorittassék, mig kettőt gyakorlásbavétel hiánya miatt megakart szüntetni. A m. kir. kereskedelmügyi miniszter a felhalmozódott nagy peranyagot egy egész éven át tárgyalta és az uj szabadalmi törvény végrehajtása tárgyában kibocsátott 1896. évi 573. számu rendeletnek 27. §-a értelmében ez ügyben a m. kir. szabadalmi tanács teljes ülését is meghallgatta. Ezen legmagasabb birói fórum kétszer adott véleményt és ezen véleményekben az Auer-féle szabadalmak legfontosabb részének, a köpenyeljárásnak tejles érvényben és minden megszoritás nélkül való fenntartását javasolta, mert ebben látta a feltalálónak egy rendkivül nagy érdemét és mert az ujdonsági jelleg ellen felhozottak alaptalanoknak bizonyultak és mert a szabadalmak gyakorlásbavétele is kelőkép megtörténtnek bizonyult.

A m. kir. szabadalmi tanács, illetőleg a m. kir. kereskedelemügyi miniszter és az osztrák cs. kir. kereskedelemügyi miniszter között e kérdésben megállapodás létre nem jöhetvén, a m. kir. kereskedelemügyi miniszter az 1893. évi XLI. t.-cz., illetőleg az ezen törvényczikk végrehajtása tárgyában kibocsátott kereskedelemügyi miniszteri rendelet értelmében az Auer-féle szabalmakat teljes hatályukban fentartotta és azokat korlátlan terjedelemmel a 9450/99. számu határozattal, önálló magyar szabadalmakká nyilvánitotta. Az érvényesség kérdésében tehát Magyarországon a magyar gázizzófény részvénytársaság feltétlenül győzött és miután a legmagasabb hatóság már állást foglalt az érvényesség körül felmerült összes kérdésekben, az Auer-szabadalmak immár megdönthetlen jelleggel létszanak birni.

Egy gyakorlati szempontból még fontosabb kérdés foglalkoztatta a biróságokat az érvényesithetőség terén.

A szabadalmi törvény 8. §-a szerint ugyanis a szabadalom tulajdonos kizárólagos jogaihoz tartozik a szabadalom tárgyát iparszerüleg előállitani, forgalomba hozni, iparilag vagy üzemi berendezésként használni.

Kétségtelen dolog, hogy a magyar gázizzófény részvénytársaságnak módjában volt és van biróságilag megakadályozni azt, hogy a szabadalom tárgyát képező gázizzótestet más elő ne állithassa és forgalomba ne hozhassa. Az utóbbi időben keletkezett azonban egy sajátszerü konkurrenczia, a mennyiben külföldi utazók elárusitottak külföldön készitett izzótesteket vendéglősöknek, kávésoknak, nyomdatulajdonosoknak és másnemü nagyobb üzlettel biró iparosoknak és kereskedőknek. Az utánzatok készitői és elárusitói külföldön lakván, a magyar biróságok által nem voltak felelősségre vonhatók, mig a belföldi vevők azon álláspontra helyezkedtek, hogy ők az utánzatokat csak használják és igy bitorlást nem követnek el. Ezen kérdésben biróságaink most már határozott állást foglaltak és a társaság panaszára a vendéglősök, kávésok stb. ellen, kik az utánzott izzótesteknek mástól, mint a jogosulttól beszerezték, ilyeneknek felhasználása miatt eljártak.

Ezen kérdésben ez évben három biróság egybehangzóan itélt. Az alábbiakban ezen három egybehangzó itéletet, melyeket a pozsonyi kir. járásbiróság, a pozsanyi kir. itélőtábla és a m. kir. Kuria (második büntető tanács Andrásovits Béla elnöklete alatt és Székács Ferencz kuriai biró előadása alapján) hoztak és melyek az iparszerü használat tiltott voltát, egy kávés eilen folytatott ügyben kimondták.

1899. B. 2744. Ő Felsége a király nevében. A pozsonyi kir. járásbiróság, mint büntető biróság, szabadalombitorlás kihágásával vádolt Follrich Ferencz bünügyében az alul kitett napon tartott tárgyalás után következőleg itélt: Follrich Ferencz pozsonyi születésü, 40 éves, r. kath., nős, 6 gyermek atyja, kávés, büntetlen pozsonyi lakós vádlottat bűnösnek moneja ki a „Magyar gázizzófény részvénytársaság" sérelmére elkövetett és az 1895. XXXVII. t.-cz. 49. §-ába ütköző és ugyau e szakasz szerint büntetendő szabadalom bitorlás kihágásában és ezért őt a hivatkozott törnényszakasz alapján figyelemmel a Btkv. 22. § ára, az 1895: XXXVII. t.-cz. 49. §-ának 2. bekezdésében jelzett czélokra forditandó, 15 nap és végrehajtás terhe alatt fizetendő, behajthatatlanság esetén 3 napi elzárásra átváltoztatandó, 30. frt. pénzbüntetésre itéli és arra kötelezi, hogy a magánvádlónak 30 frtban megállapitott utánjárási és ügyvédi költséget, valamint a kincstárnak a netán felmerülendő bünügyi költségeket 15 nap alatt végrehajtás terhével fizesse meg. Elrendeli egyuttal a kir. járásbiróság az idézett t.-cz. 51. §-sa alapján a lefoglalt és a bünjegyzék 26. t. a. örzött 17 drb. vasrudacskának elkobzását és azoknak a vádlott eöltségén leendő megsemminitését. Elrendeli továbbá az idézett t.-cz. 52. §-ának másoeik bekezdése alapján, hogy jelen itélet jogerössége után Follrich Ferencz vádlott költségén a helyben megjelenő „Westungarischer Grenzbote" czimü lapban egész terjedelmében egy izben közzététessék, s e végből az itélet hit. kiadmánya a magánvádlónak jogerőre emelkedése után kiadassék. Indokok; Panaszos kérte a panaszlottnak azért, mert kávés üzlethelyiségében utánzott Auer-féle izzótesteket használ, szabadalombitorlás kihágása miatt való megbüntetését, a költségek viselésére való kötelezését, valamint az utánzatok elkobzását, megsemmisitését és a hozandó itéletnek hirlapi közlését kérte, mig kártéritési igényét polgári utra tartotta fenn. A vádlott beismerte, hogy a 23 lánggal világitott kávés üzletében 17 lánggal nem az eredeti Auer-izzótestet, hanem annak utánzatát alkalmazta, de azzal védekezett, hogy ő azokat sem nem készitvén, sem el nem árusitván, a szabadalombitorlás kihágását el nem követte, ő a jegyzőkönyvhöz csatolt névjegyen megjelelt C. G. Schott nevü bécsi ügynöktől vásárolta az utánzatokként lefoglalt izzótesteket, s azokat kávéházi helyiségében az eredeti Auer-izzótestekkel vegyesen használta. Vásárolt ő 17 drbnál többet is, de 6 drbot már elhasznált volt. Előadta továbbá, hogy az utánzatok sem szerkezetükkel, sem fényerejüket tekintve nem különböztek az eredeti szabadalmazott izzótestektől, s ezért a nélkül, hogy kutatta volna utánzatok-e vagy sem az ügynök által kinált izzótestek, megvásárolta s alkalmazta azokat, mint az eredeti Auer-féle szab. izzótestekkel azonos szerkezetü, azokkal egyező használhatóságu világitó készülékeket és pedig az okból, mert olcsóbbak voltak. A megesketett szakértő meghallgatása alapján megállapittatott, hogy az utánzat az eredetivel megegyezik, ugy külső szerkezetében, mint alapeszméjében, t. i. abban, hogy bizonyos növényi anyagokból bizonyos eljárás szerint előállitott szövet bizonyos vegyi összetételü folyadékkal való telités révén a gáz világitó erejének és fényének fokozására válik alkalmassá — — részleteiben pedig csak annyiban különbözött, hogy mig az eredetinél a „harisnya" platinával, addig az utánzottnál asbesttel van tartó vasrudacskák gyürüjéhez erősitve, hogy a „harisnyák„ telitésénél használt folyadék valószinüleg csekély részben eltérő vegyi egybealkotása, végül hogy az eredeti rudacskákon és harisnyákon látható czégjegy az utánzatokon hiányzik. Panaszos előadta még, hogy feljelentésének beadása előtt pár héttel a panaszlottat levélileg figyelmeztette, cselekedetének jogsértő voltára. A panaszlott elismerte, hogy a panaszos képviselőjétől kapott levelet, de azt állitja, hogy tartalmáról nem értesült, mert fel sem bontotta. Az ekkép kideritett tényállás alapján, arra való tekintettel, hogy panaszló a szabadalomnak való tulajdonjogát, a szabadalom fennállását és annak tárgyát a feljelentéshez csatolt A), B) hitelesitett lajstrom-kivonatokkal, illetve hitelesitett szabadalomleirásokkal igazolta és arra való tekintettel, hogy a törvény szerint szabadalombitorlás kihágását követi el az, a ki a szabadalom tulajdonosának engedélye nélkül valamely szabadalom tárgyát tiltott módon, vagyis akkép használja, hogy az által a szabadalom tulajdonosának törvényben gyökerező jogait sérti, a szabad. törvényczikk harmadik paragrafusa pedig azt a jogot adja a szabadalom jogos fennállás idejére tulajdonosának, hogy a szabadalma tárgyát üzemi berendezésként kizárólag használhassa, azért, mivel a kávéházi helyiség világitására szolgáló eszközök a kávés ipar folytatásához rendszerint megkivántató üzemi berendezésnek tekintendők és mivel a jogsértés tudatossága megállapitható abból a tényből, hogy az eredeti izzótestek mellett, azokkal egyidejüleg azok pótlásakép használta az olcsóbb, de az eredetiektől szerkezetük tekintetében alig különböző utánzatokat, s használta azokat tovább a panaszostól eredő figyelmeztetés ellenére. Mindezek alapján tehát megállapitandó volt az 1895. évi XXXVII. t.-cz. 49. § ában foglalt szabadalombitorlás kihágása, s ezért ugyane törvényszakasz alapján a vádlott büntetlen előéletének, mint enyhitő körülménynek figyelembe vételével az ugyane törvényszakaszban megjelölt czélra forditandó, a rendelkező részben kitett pénzbüntetésre volt itélendő, s elmarasztalása következtében a netán felmerülendő rabtartási költségeknek nemkülönben a jogsértő tényével a jogát kereső panaszlónak okozott utánjárási és ügyvédi költségeinek megtéritésére volt kötelezendő. Az itéletben az utánzatok elkobzása, megsemmisitése és az itétet hirlapi közzététele a panaszos kérelme folytán az idézett t.-cz. 51. és 62. § ai alapján rendeltetett el. Panaszos kártéritési igényt az eljárás során nem támasztván, e részben a határozathozatal mellőztetett. Pozsonyban, 1899. junius hó 4-én. Zsitvai s. k. kir. aljárásbiró,

1634 899. Br. Ő Felsége a király nevében a pozsonyi kir. itélőtábla a szabadalom bitorlás kihágása miatt vádolt Follrich Ferencz elleni bünügye, a melyben a pozsonyi kir. járásbiróság 1899. évi junius hó 24-én 1899. B. 247|4. sz. alatt itéletet hozott, a vádlottnak felebbezése folytán 1899. évi augusztus 22-én tartott nyilvános ülésében vizsgálat elé vevén, következően itélt: Az elsőbiróságnak itéletét helybenhagyja indokainál fogva és még azért, mert nem fogadható el a vádlottnak az a védekezése, mely szerint ő nem tudta volna, hogy az általa megvett és kávés üzletének világitására használt izzótestek nem eredetiek, hanem utánzatok, mert ezt a körülményt már az eredetiek és az utánzatok ára közötti különbözetből is fel kellett ismernie, mert az eredetieknek is mástól, mint a jogositottól való megszerzését a törvény szintén tiltja és mert ha a vétel idején való jóhiszemüsége nem volna a kétségbe vonható, attól az időponttól kezdve, hogy a sértett képviselőjének levelét, melyben a használat jogellenes voltára figyelmeztetve lett, megkapta, a jogsértésnek szükségkép tudtával kellett birnia és az a védekezés, hogy nem olvasta el a levelet, ha való volna is, szintén nem menthetné cselekményét, mert a saját mulasztását a sértettel szemben, a ki joga védelmére a szükséges intézkedést a levélbeli közléssel magán uton is megtette, mentségül sikerrel fel nem hozhatja. A képviselet szüksége azzal, hogy a sértettként fellépett társaság telepe a biróság székhelyétől távol van, indokolva levén, a sértett képviseletével felmerült költségek az esetben a kir. járásbiróságok elé tartozó büntető ügyekben rendszerint követett gyakorlattól eltérőleg helyesen állapittattak meg a vádlott terhére. Pozsony, 1899. évi aug. 22-én, Porubszky s. k., Aexinger László s. k. előadó. (P. H)

61588—99. A m. kir. Kuria: a pozsonyi kir. itélőtábla itéletét helyben hagyja. Budapesten, 1899. évi nov. 30-án tartott üléséből. Andrássovits s. k. tt elnök. Székács Ferencz s. k. előadó.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

LILI-CRÊME

a leghatásosabb arcz- és kézbőr-finomitó készitmény!

LILI-CRÊME teljesen ártalmatlan összetételü, nem zsiroz, nappal is használható.

Egy tégely Lili-Crême ára **50 kr.**
Egy darab Lili-szappan ára **35 kr.**
Egy doboz Lili-hölgypor (3 szinben) ára **60 kr.** és **1 frt.**

Kaphatók: **Dr. Hintz György** gyógyszertárában.

1194. 8—8.

AZ „ANKER"

élet- és járadékbiztositó-társaság.

Magyarországi vezérképviselőség: *Budapest, VI. ker. Deáktér 6. szám.* (Anker-udvar,) a társaság saját házában.

Összes vagyon 1898 végén — — 65 millió forint.
Biztositási állomány 1898 végén — 243 millió forint.
Eddigi kifizetések — — — — 102 millió forint.

A nyereményrészesülessel biztositottak A osztalékterv szerint, mint 20 év óta, 1899-ben is az évi biztositási dij 25 százalékát kapták készpénzben kifizetve. B osztalékterv szerint, (évenkint emelkedő osztalék), 1897, 1898 és 1899 években az összes, az egész biztositási tartamon keresztül befizetett dijak 3 százaléka — illetőleg az évi dijnak 9, 12 és 15 százaléka fizettetett ki készpénzben. 1231. 2—2

Előnyös kiházasitási és vegyes biztositások.

Olcsó dijak, nagyon kedvező feltételek, a képzelhető legnagyobb biztonság.

Prospectussal és felvilágositással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselőség, (hová ügynökségek iránti ajánlatok is intézendők, valamint a társaság képviselője Kolozsvárott — **Tihanyi R.**

Budapesti szivattyu és gépgyár r. t. Erdélyrészi képviselete.

Kolozsvári vizvezeték és csatornázási vállalat.

Kolozsvár, Főtér 18. **Bányai K. és Társai.**

Telefon 324.

*** *** ***

Téli időszakra ajánljuk ujabb berendezéseinket.

Befagyásnál gyorsolvasztó készülékeinket, csövek kidugaszolásához gépeinket, falak kiszáritásához koksz kemenczéinket, pinczék és aknákból szeny viz kiszivattyuzásához épitkezési szivattyuinkat, egy-két és négy emberi erőre.

Gépeinket és szerelvényeinket használatra is kiadjuk.

Vizvezeték, fürdő-szobák, szagtalan klosettek, fali kagyló, csatornázások és szivattyuk hibás felszereléseiknek átalakitását és javitását gyorsan és pontosan a legolcsóbban elvállaljuk.

Kész szolgálattal

Kolozsvári vizvezeték és csatornázási vállalat.
Bányai K. és Társai.

1198. 8—20 Telefon 324. Kolozsvár, Főtér 18. sz.

Vizvezeték- és Csatornázási berendezések. Épitkezési és kutszivattyuk gyári raktára.

Ezelőtt WALSER FERENCZ.

Igen sok külföldi, franczia, angol és német szer van hirdetve és ajánlva **flatalemberek** részére **csőbántalmak** és **folyás ellen.**

Mindazon esetekben, a hol Santal-olaj használata orvosilag javasolva van, a **legczélszerübb és legjobb a**

Santal-Egger

alkalmazása, mely a legjobb minőségü kelet-indiai Santal-olajból készült és az orvos urak által rendeltetik.

Egy üveg ára 1 frt 50 kr., postán bérmentve, a pénz előleget beküldése mellett 1 frt 70 kr., 2 üveg 3 frt 20 kr., 3 üveg 4 fr 50 kr.

Gyógyszertár a „Nádorhoz", Budapest, VI. ker., Váczi-körut 17. szám. *975. 12—20.*

Elsőrendü hazai gyártmány.

Mégis csak legjobb a mindenütt kapható

Fiumei

Csokoládé és **Cacaó.**

1097. 11—20

Sárga János ékszerész és órás Kolozsvárt,

Üzlet: Wesselényi Miklós-utcza 11. sz. Mühely: Szép-utcza.

Készit ékszereket a legszebb kivitelben.

Nagy raktár a legujabb- és legizlésesebb ékszerekből, ezüstnemüekből, arany- és ezüst, aczél órákból, valamint fali inga és ébresztő órákból.

Megvesz a teljes értékben arany és ezüstnemüket, vagy uj aruval becserél.

Ékszer- és órajavitások pontosan jótállás mellett!

Képes nagy arjegyzék ingyen és bérmentve!

18 karatos finom arany jegygyürük.

1122. 21—100.

Reményik Victor

vasnagykereskedés Kolozsvárt, Főtér.

Ajánlja nagy választéku raktárát legjobb minőségü

korcsolyákban,

u. m. **Halifax, Mercur, Condor, Gazella, Columbus és Jackson-Heine** félét különféle kivitelben.

Karácsonyi és ujévi ajándékul ajánlok China ezüst asztaldiszek, czukor dobozok, névjegytálczák, gyümölcskosarak, theafőzők és gyertyatartókat, továbbá valódi Berndorfi alpacca ezüst étszerek, nickel edények, valódi Albrid theafőzők, theaasztalok, thea és kávés kannákat, valamint zománczolt festett edényeket nagy választékban.

Végül lombfürészeti és szerszám dobozokat, lombfürészeti mintákat, zománczolt gyermek edények, takaréktüzhelyek, rézvasalók gyertyatartók és mozsarakat. 1195. 5—6.

Vidéki megrendelések azonnal és pontosan eszközöltetnek.

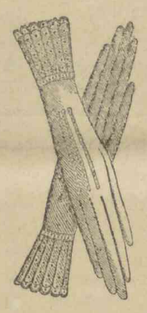

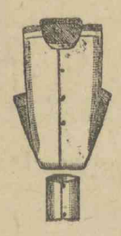

A téli idényre! **A téli idényre!**

a legjobb gyártmányu férfi- női és gyermekczipők, férfi- és fiu kalapok, sapkák, fehérnemüek, esőernyők, téli alsók, harisnyák és minden e szakbavágó czikkek nagy választékban és jutányos ár mellett kaphatók

Sipos testvérek

czipő és uri divat áruházában Kolozsvárt, Belmagyar-utcza 3. szám.

904. 20—*

Torna- és sárczipők! Nyakkendő ujdonságok!

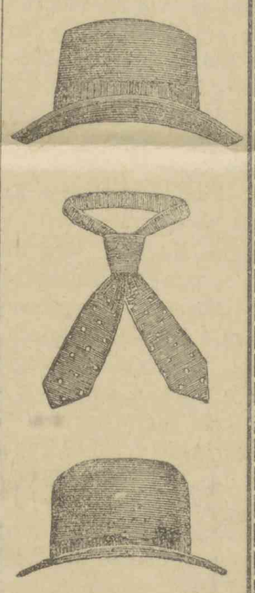

Nagy raktárt tartok a mai kor igényeinek megfelelő fésü-árukban.

Első erdélyi fésügyár Kolozsvárt

Külszappany-utcza 2-ik szám.

Magyarországon egyedüli gyárilag berendezett fésü-árugyár!!!

Előállitok mindennemü fésüáru készitményeket a legdiszesebb kivitelben, u. m.: **schildkrot, elefántcsont, gyöngyház,** valamint **szaruból** is, a legtartósabb **bontó** és **porfésüket.**

Elvállalok **mindennemü javitásokat,** valamint

Schildkrot-forrasztásokat,

mit az erdélyi részekben csak magam készitek. **Hajtü és Schildkrot-fecher ujjátisztitása.** — Helybeli, valamint vidéki megrendeléseket gyorsan és pontosan teljesitek. 1162. 5—0.

A n. érd. közönség szives pártfogását kéri tisztelettel

Simon László és t.
fésüáru-gyáros.

Hajtük a legujabb franczia divat szerint nagy választékban raktáron kaphatók!!

Ny. Magyary Mihály „Ellenzék" nyomdájában Kolozsvárt, Belközép-utcza 33. sz. alatt. Telefonszám 243

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.